

Oslo

Helseetaten

Rapport: Høringsinnspill til ny folkehelsestrategi for Oslo 2023-2030

Høringsinnspill fra interne
virksomheter, eksterne virksomheter
og privatpersoner

Desember 2022

Innholdsfortegnelse

1	Struktur i rapporten.....	3
2	Hovedfunn.....	4
2.1	Interne virksomheter.....	4
2.2	Eksterne virksomheter.....	9
2.3	Privatpersoner.....	12
3	Metode.....	14
4	Retning og innhold i strategien som helhet.....	17
4.1	Innspill fra interne virksomheter.....	17
4.2	Innspill fra eksterne virksomheter.....	21
5	Videreutvikling av kommunens folkehelsearbeid.....	23
5.1	Innspill fra interne virksomheter.....	23
5.2	Innspill fra eksterne virksomheter.....	24
6	Utfordringer og ressurser.....	26
6.1	Innspill fra interne virksomheter.....	26
6.2	Innspill fra eksterne virksomheter.....	27
7	Økt livskvalitet for innbyggere.....	29
7.1	Innspill fra interne virksomheter.....	29
7.2	Innspill fra eksterne virksomheter.....	29
8	Områder for felles innsats.....	30
8.1	Innspill fra interne virksomheter.....	31
8.2	Innspill fra eksterne virksomheter.....	33
8.3	Innspill fra privatpersoner.....	35
9	Tilnærminger til felles innsatsområder.....	39
9.1	Alle skal ha trygge og stabile levekår.....	39
9.2	Alle barn og unge skal ha en god oppvekst.....	41
9.3	Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale felleskap.....	43
9.4	Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser.....	45
9.5	Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester.....	47

9.6	Oslo er rustet til å møte klima- og miljøendringene.....	49
10	Arbeidsmåter	52
10.1	Kunnskapsbasert praksis	52
10.2	Samordning og felles ansvar	54
10.3	Styrke ressurser systematisk.....	55
10.4	Samarbeid med miljøer utenfor kommunen	56
10.5	Andre innspill til arbeidsmåter for god helse og livskvalitet	57
11	Realisering av strategien	58
12	Andre innspill til strategien	60

1 Struktur i rapporten

Kapittel 2 gir en kort presentasjon av hovedfunn for de tre målgruppene.

Kapittel 3 redegjør for den metodiske tilnærmingen for innsamling og analyse av høringsinnspill knyttet til ny folkehelsestrategi for Oslo 2023-2030. Kapittelet gir også oversikt over hvem som sendte inn høringsinnspill.

Kapittel 4 og 5 oppsummerer innspill fra interne og eksterne virksomheters på følgende spørsmål:

1. I hvilken grad gir utkast til ny folkehelsestrategi en tydelig retning for kommunens arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til innbyggerne i Oslo?
2. Hvilke forbedringer kan gjøres for at strategien skal få en (enda) tydeligere retning for kommunens arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvalitet?
3. I hvilken grad tror din virksomhet at ny folkehelsestrategi, slik den presenteres i utkastet, vil føre til en videreutvikling av kommunens systematiske arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten blant innbyggerne i Oslo?

Kapittel 6 oppsummerer interne og eksterne virksomheters innspill knyttet til utfordringer og ressurser for folkehelsearbeidet i Oslo.

Kapittel 7 oppsummerer interne og eksterne virksomhetenes innspill knyttet til strategiens mål om økt livskvalitet for innbyggerne i Oslo og på hvilken måte det vil påvirke deres arbeid.

Kapittel 8 oppsummerer interne, eksterne og privatpersoner innspill på de seks områdene for felles innsats som presenteres i strategien. Innspillene oppsummeres per målgruppe for hvert innsatsområde.

Kapittel 9 oppsummerer interne og eksterne virksomhetenes innspill på tilnærminger for felles innsatsområder. Innspillene oppsummeres per område for felles innsats.

Kapittel 10 oppsummerer interne og eksterne virksomheters innspill på de fem arbeidsmåtene som presenteres i strategiutkastet.

Kapittel 11 oppsummerer interne og eksterne virksomheters innspill til realisering av strategien.

Kapittel 12 oppsummerer øvrige innspill fra alle målgrupper til strategien som ikke er plassert under de andre kapitlene.

2 Hovedfunn

2.1 Interne virksomheter

Forbedringer for tydeligere retning

Tydeligere prioriteringer og spissing

- Mål som strategien skal oppnå bør beskrives tydeligere. Målene bør være mulige å nå, mer spesifikke og målbare.
- Innsatsområdene er for brede, upresise, og gir lite retning for virksomhetenes prioritering.
- Strategien bidrar til et kunnskapsløft, men bør også beskrive hva som gjøres allerede og hva som er spesielt for denne strategien.
- Strategien bør beskrive tydeligere hva folkehelsearbeid er og ikke er.
- Viktigheten av universell tilnærming i folkehelsearbeidet bør beskrives nærmere.

Tydeligere sammenheng med andre planer

- Strategien bør i større grad samordnes med allerede eksisterende planverk som dekker innsatsområdene. For eksempel FNs bærekraftsmål og klimapolitikken. Dette sikrer samhandling på tvers og hindrer at strategien kommer i konflikt med andre planer.
- Strategien bør nevne kravene i folkehelseloven.
- Flere mener at det er for mange planer å forholde seg til.

Struktur, omfang og språk

- Strategien må få en tydeligere struktur og kortes ned betraktelig.
- Kapitlene om utfordringer og ressurser er gode, og gir ny kunnskap, men beskrivelsen tar for mye plass i strategien.
- Sammenhengen må bli tydeligere mellom utfordringer/ressurser som beskrives og hvilke områder for felles innsats med tilnærminger, og arbeidsmåter som er prioritert.
- Dokumentet oppleves mer som et kunnskapsgrunnlag enn en strategi for fremtiden. Den strategiske delen bør få større plass.
- Strategien inneholder flere begreper som må forklares tidlig i dokumentet. En del av begrepene som brukes samsvarer ikke med andre faglige retningslinjer.
- En visuell illustrasjon av strategien innledningsvis vil tydeliggjøre oppsettet, og figurer som illustrere ulike poeng vil gjøre teksten mer tilgjengelig.
- Strategien gjør til dels bruk av et ekskluderende språk og trekker fram noen grupper som spesielt sårbare; for eksempel «innvandrere» og «skeive».

Vil strategien føre til en videreutvikling av folkehelsearbeidet? Begrunn svaret.

- For å få til videreutvikling er behov for en beskrivelse av virksomhetenes ansvar, og klare føringer for samarbeid om kommunens systematiske folkehelsearbeid. Felles metode, ressurser og forankring er nødvendig.
- Det må fremgå tydeligere hvordan kommunen skal jobbe med å fremskaffe kunnskap om befolkningens helse og livskvalitet fremover. Blant annet må tiltak som iverksettes må evalueres. Felles indikatorsett kan føre til videreutvikling av folkehelsearbeidet.
- Positivt med fokus på sosial ulikhet, og bra at strategien har en lang tidshorisont, det øker sjansene for måloppnåelse.

Er det andre utfordringer eller ressurser som bør trekkes frem?

- Ensomhet blant voksne generelt og eldre spesielt bør trekkes frem som et folkehelseproblem.
- Betydning av helsekompetanse for å redusere sosial ulikhet i helse må belyses i større grad.
- Siden livskvalitet er et hovedmål bør det beskrives hvorfor det er en hovedutfordring i Oslo.
- At vedvarende lavinntekt går i arv bør omtales som en utfordring. Strategien bør også vise at det er sosial ulikhet innad i bydeler, men samtidig levekårsutsatte nabolag over større geografiske områder.
- Klimaendringenes påvirkning på Oslobefolkningens helse bør trekkes tydeligere frem som en utfordring.
- Siden trygge nabolag og møteplasser er et eget innsatsområde bør dette nevnes i kapittel om utfordringer og ressurser. Flerbruk av kommunale lokaler til møteplasser i regi av frivillige organisasjoner er utfordrende å få til.
- Diabetes type 2 og fedme bør løftes som en utfordring.
- Sammenheng mellom bolig/ boområder og helse bør komme tydeligere frem. Det er en utfordring at det er markedet som styrer boligpolitikken og ikke innbyggerens behov.
- Det er en utfordring at Oslo mangler data på innvandrerbefolkningen.
- Frivilligheten må trekkes frem som viktig ressurs.
- Tilgang til den nære naturen bør trekkes frem som en ressurs.

Er det andre innsatsområder som bør prioriteres?

- Skolen som arena for faglig og sosial læring
- Universell utforming
- God og trygg alderdom og forebygge ensomhet blant eldre.
- Områderettet innsats bør løftes som overordnet premiss for å redusere sosial ulikhet
- Sunt og bærekraftig kosthold
- Ombruk og reparasjoner for mindre sosial ulikhet og bedre klima
- Perspektiver på mangfold, diskriminering og inkludering

Innspill til innsatsområde 1. «Trygge og stabile levekår»

- Det er fint at psykisk helse og sammenhengen med levekår beskrives.
- Unge utenfor utdanning, arbeid og tiltak er viktig å rette innsats mot.
- Arbeid som helsefremmende faktor bør tydeliggjøres. NAV bør løftes mer frem som viktig virkemiddel i folkehelsearbeidet. Mål og insentiver for å få flere inn i ordinært arbeidsmarked.
- Det bør være mer fokus på stabile og trygge boforhold, trangboddhet, mer kommunal styring av boligmarkedet, bolig som påvirker sosioøkonomiske forhold og omvendt.

Innspill til innsatsområde 2. «God oppvekst for barn og unge»

- Det bør være mer fokus på barn og unges nærmiljø. Fritidsaktiviteter og fritidsklubber bør omtales i større grad.
- Skolens betydning for folkehelse bør tydeliggjøres, og det bør omtales hvordan Oslo skal jobbe med folkehelse, livsmestring og bærekraft som tverrfaglig tema i skolen.
- Utdanning og studenters helse og livskvalitet bør løfte frem.

Innspill til innsatsområde 3. «Støttende relasjoner og sosiale fellesskap»

- Det er positivt med økt fokus på sosiale relasjoner og livskvalitet, noe som skiller seg fra andre planer.
- Det er viktig å inkludere ulike grupper som ikke deltar på arenaer som barnehage, skole og arbeidsliv spesifikt i tilnærmingen.
- Frivilligheten er sentral for å etablere støttende relasjoner og sosiale fellesskap, som også kan forebygge ensomhet.
- "Traumeinformert by" og "Barnehjernevernet" burde nevnes som konkrete overgripende satsinger.

Innspill til innsatsområde 4. «Gode og trygge nabolag og møteplasser»

- Det er behov for fysiske møteplasser, både innendørs og utendørs, for tilrettelegging av sosiale fellesskap, egenorganisert aktivitet og møter på tvers av generasjoner.
- Det er særlig behov for å tilrettelegge for møteplasser for jenter og kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn, og for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet.
- Byens parkområder, nærmiljøhager og parsellhager er viktige møteplasser som bør nevnes.
- Større fokus på folkehelse og trivsel i utvikling av nabolag – fortetting må ikke gå på bekostning av grøntareal og gode lysforhold.
- Kommunen bør ta større ansvar for utforming og vedlikehold av nabolag for å etablere møteplasser som stimulerer til deltakelse.

Innspill til innsatsområde 5. «Tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester»

- Tjenester må være tilgjengelige for alle, også de som krever særlig tilrettelegging. Tilgjengelighet kan handle om kostnader, fysisk utforming, språk osv.
- Kommunen bør skjevfordeler tjenester og tilbud geografisk for å utjevne sosial ulikhet i helse.

- Kommunen må ha informasjon som er tilpasset grupper med lav digital kompetanse og til eldre innbyggere.
- Kommunen bør vurdere nye tilbud og tjenester i kommunen som skal bidra til å nå strategiens hovedmål.
- Lavterskeltilbud som forbygger psykisk uhelse og rusmiddelbruk bør løftes frem i større grad.

Innspill til innsatsområde 6. «Oslo er godt rustet til å møte klimautfordringene»

- Strategien bør være tydeligere på koblingen mellom gevinstene fra klimapolitikken, arealpolitikken og folkehelsepolitikken.
- Klimaendringenes betydning for psykisk og fysisk helse bør løftes frem, og sammenheng mellom klima/miljø og sosial ulikhet bør beskrives.
- Arbeid med å redusere støy og luftforurensing bør få større plass.
- Vær oppmerksom på kryssende behov med tanke på innsats rettet mot miljø og klima (for eksempel at personer med funksjonsnedsettelse ofte trenger bil for å delta på aktiviteter).
- Klimasårbarhetsanalysen for Oslo bør benyttes som kunnskapsgrunnlag, for å vise til utfordringer på lokalt nivå.

Andre innspill til innsatsområder eller tilnærminger

- Seks innsatsområder er for mange, det blir utfordrende å kommunisere og vanskelig å huske. Noen av innsatsområdene kan kobles sammen for å unngå gjentakelse, men også for å i større grad fange opp helhetsspektivet. Strategien ønsker å gi felles mål og retning for kommunens folkehelsearbeid, men slik innsatsområdene er delt inn legges det opp til silotenking i de ulike sektorene.
- «Levekår» er et eget innsatsområde, men flere av de andre innsatsområdene handler om levekår: oppvekst, gode nabolag, klima og miljø, boforhold, levevaner, fritidsaktiviteter og arbeidsmiljø. Det bør vurderes om levekår kan slås sammen med et annet innsatsområde, eller løftes opp.
- Innsatsområde «Tilbud og tjenester» handler mest om helsetjenester. Her er ikke tjenester i andre sektorer nevnt, som for eksempel strøing og snømåking.
- Innsatsområde «Støttende relasjoner» er på et annet nivå enn de andre. Mye av teksten handler om kommunens tilbud og tjenester, noe som dekkes av andre innsatsområder.
- Ulike temaer innenfor levevaner bør trekkes tydeligere frem. Som for eksempel bærekraftig og sunt kosthold, økt fysisk aktivitet, og at dataspill både kan være positivt for helsen men også føre til fysisk inaktivitet.
- Medvirkning er nevnt i flere innsatsområder og andre steder. Dette er viktig i alle innsatsområder. Det bør vurderes om dette heller skal være en arbeidsmåte.
- Illustrasjonene som benyttes gjennom hele strategien bør vurderes. Disse er lite representative for Oslos mangfoldige befolkning. I tillegg savnes den visuelle identiteten til Oslo kommune og Osloformene.

Arbeidsmåte 1. «Kunnskapsbasert praksis» Hva bør vektlegges?

- Formidling av forskning til kommunens ansatte. Kartlegging av barrierer mot å ta i bruk mer forskningsbasert kunnskap.
- Behov for mer og lettere tilgjengelig statistikk om folkehelse, særlig for delbydeler, og i større grad ta i bruk kommunens egen data på en systematisk måte.
- Opprette samarbeidsflater mellom kommunen og forskningsmiljøer.
- System som fanger opp tidligere prosjekter og resultater for implementering.
- Helsekonsekvensutredninger bør nevnes.

Arbeidsmåte 2. «Styrke ressurser systematisk» Hva bør vektlegges?

- Positivt med fokus på styrker og ressurser og ikke bare svakheter.
- Arbeidsmåten Styrke ressurser handler nesten bare om individets ressurser. Det må beskrives hvordan kommunen skal jobbe med dette.
- Det bør vurderes om å styrke ressurser skal være en arbeidsmåte eller om det passer bedre under en av de andre innsatsområdene.

Arbeidsmåte 3. «Samordning og felles ansvar» Hva bør vektlegges?

- Det bør lages et felles rammeverk for folkehelsearbeidet, i form av samkjøring av prosesser, rutiner og verktøy.
- Det er behov for system og kultur for endring, læring, deling og samarbeid.
- Felles mål fra strategien inn i kommunens budsjett vil øke sannsynligheten for samhandling.

Arbeidsmåte 4. «Samarbeid med miljøer utenfor kommunen» Hva bør vektlegges?

- Samskaping med befolkning og frivillighet vil være avgjørende for å lykkes.
- Viktig å dra nytte av nærhet til et stort antall kompetansemiljøer i Oslo
- Systematisering av samarbeid er viktig.

Andre innspill til arbeidsmåter

- Bruke metodikk fra områdesatsingene også i andre deler av byen
- Behov for geografisk prioritering av innsats, dette kan bidra til større grad av samarbeid på tvers.
- Oslo skal være en foregangskommune på medvirkning, dette bør vurderes som en arbeidsmåte.

Innspill til realisering av strategien

- Strategien bør inneholde en konkret plan for hvordan den skal realiseres.
- Roller og ansvar i det tverrsektorielle folkehelsearbeidet må tydeliggjøres i lys av strategiens bredde, for å vise hvordan virksomhetene skal ta strategien i bruk.
- Strategien må tydeliggjøres i tildelingsbrevene og være en del av virksomhetenes rapportering. Godt samarbeid mellom byrådsavdelinger og samkjørte styringsmål er avgjørende for gode prosesser.
- Det bør knyttes økonomiske ressurser til strategien for at den skal kunne gjennomføres.

2.2 Eksterne virksomheter

Forbedringer for tydeligere retning

Behov for tydeliggjøring og konkretisering av strategien

- Det er behov for å tydeliggjøre og konkretisere strategien, både når det gjelder målsetninger, målstruktur, virkemidler, tiltak og realisering.
- Det etterlyses en bedre veiledning om strategiens funksjon og betydning for det praktiske arbeidet med folkehelse.
- Det ville vært en fordel om budsjettmessige konsekvenser av strategien og framtidige handlingsplaner omtales. Strategien bør ha et større innslag av samfunnsøkonomisk perspektiv.
- Strategien bør gjennomgås for klarspråk.
- Flere definisjoner av begrep som brukes i strategien savnes.
- Dokumentet kan med fordel spisses og kortes ned.
- Begrepet tilnærminger oppleves som vagt.

Omtale av ulike befolkningsgrupper

- Det er behov for finere inndeling av de ulike befolkningsgruppene som beskrives i utkastet, for å ivareta de virkelige forskjellene i Oslos befolkning.
- Strategien bør løfte behovene til dobbel- og trippelminoriteter.
- Studenter og deres helse er et tema strategien bør rette sin oppmerksomhet mot.
- Det er ønskelig at mennesker med funksjonsnedsettelse og deres behov i større grad er synlige i strategien, både visuelt og tematisk.
- Det bør være større fokus på samer og deres behov i den delen av strategien der det påpekes at minoritetene er mer utsatt.

Vil strategien føre til en videreutvikling av folkehelsearbeidet? Begrunn svaret.

- Det må rettes større oppmerksomhet mot viktige drivere for sosial ulikhet og livskvalitet i strategien.
- Sentrale målgrupper og viktige fokusområder bør synliggjøres, og strategiens operative/praktiske innretning bør styrkes.
- Strategien oppleves som lite innovativ.
- Strategien må støttes økonomisk og gjennom andre insentiver.
- Strategien må rette større oppmerksomhet mot samarbeid med eksterne virksomheter.

Innspill til utfordringer eller ressurser som bør trekkes frem

- Mange mener utfordringene ikke blir skissert tydelig nok, og uttrykker en bekymring for at strategien kun er ord som ikke fører til handling.
- Det er ønskelig at studentenes utfordringer beskrives i større grad.
- Det etterlyses mer nyansert kunnskap om utfordringer til grupper under paraplyen "mennesker med funksjonsnedsettelse".

- Seksuell helse savnes omtalt som utfordring og ressurs.
- Det påpekes at jordmødre og helsesykepleiere er viktige aktører i folkehelsearbeidet, og kan i mange sammenhenger være en viktig ressurs.
- Det etterlyses et større fokus på de voksnes psykiske helse og ensomhet under utfordringsbilde.
- Utfordringer tilknyttet mobbing er ikke tydelig nok skissert, mener noen.
- Forhold tilknyttet boligutfordringer savnes.
- Frivilligheten nevnes som en ressurs, men det er en ressurs man ikke i stor nok grad klarer å benytte seg av.

Innspill til innsatsområde 1. «Trygge og stabile levekår»

- Det er ønskelig at tilgang på bolig for alle prioriteres i høyere grad i strategien.
- Utdanningsnivå omtales som en viktig faktor for folkehelsen flere steder i utkastet, men strategien mangler tydelig fokus og satsing som øker utdanningsnivået.
- Det etterspørres en sterkere satsning på kunnskapsbaserte tiltak for inkludering i arbeidslivet.

Innspill til innsatsområde 2. «God oppvekst for barn og unge»

- Barn og unge er en svært viktig målgruppe i folkehelsearbeidet.
- Nærmiljøet og tilgjengelige fritidsaktiviteter og grøntområder trekkes frem som betydningsfulle arenaer i arbeidet med barn og unges oppvekstmiljø.
- Barnehage og skole trekkes frem som viktige arenaer for arbeidet med forebygging og utjevning av sosial ulikhet.
- Det etterspørres et økt fokus på utsatte målgrupper, blant annet barn fra minoritetsgrupper og lavinntektsfamilier, samt barn med funksjonsnedsettelse.
- Det blir fremhevet et ønske om mer fokus på mestring blant barn og unge, og ikke bare arenaer for felleskap.

Innspill til innsatsområde 3. «Støttende relasjoner og sosiale fellesskap»

- Strategien bør ha et spesielt fokus på noen utsatte grupper i arbeidet for å oppnå støttende relasjoner og sosiale fellesskap.
- Mennesker som er utsatt for diskriminering trekkes frem som viktig målgruppe.

Innspill til innsatsområde 4. «Gode og trygge nabolag og møteplasser»

- Noen påpeker at dette er et viktig innsatsområde.
- Bedre tilgang til områder for egenorganisert aktivitet og sosiale møteplasser ønskes.
- Det er behov for økt bevissthet rundt universell utforming av nabolag og møteplasser.
- Det bør være økt fokus på møteplasser tilrettelagt for jenter, barn med nedsatt funksjonsnivå, samt barn og voksne med minoritetsbakgrunn.

Innspill til innsatsområde 5. «Tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester»

- Ønsker økt fokus på likeverdige tilbud og tjenester i strategien.
- Flere er positive til området.

Innspill til innsatsområde 6. «Oslo er godt rustet til å møte klimautfordringene»

- Flere ønsker sterkere fokus på sammenhengen mellom miljø/klima og helse.
- Noen påpeker viktigheten av å sørge for at miljø- og klimatilpasningstiltak ikke forsterker sosial ulikhet.
- Flere nevner at nærnatur og attraktive grøntområder er viktig å beholde og videreutvikle.
- Bedre samarbeid med ressurser utenfor kommunen innen klima og miljø-området.

Andre innspill til innsatsområder eller tilnærminger

- Det er behov for å styrke den generelle helsekompetansen i befolkningen.
- Det er ønskelig med mer fokus på kosthold, spesielt sunn mat til barn og unge.
- I innsatsområdet for trygge og stabile levekår ønskes tilnærminger som styrker den arbeidsrettede innsatsen og som sikrer stabile boforhold.
- Bedre utnyttelse av eksisterende bygg og lokaler for å skape sosiale møteplasser, samt styrke utearealer i barnehager og skoler
- Mer fokus på sårbare/utsatte befolkningsgrupper, særlig barn og familier som lever i vedvarende lavinntekt, minoriteter, skeive, personer med nedsatte funksjonsevne, rusmisbrukere og hjemmeboende eldre.
- Øke tilgang på grøntområder, friluftsliv og aktivitetstilbud i nærmiljøer, samt styrke kompetanse og ressurser i utvikling av nye nærmiljøer.
- Innbyggerinvolvering for at tiltak i større grad skal fokusere på privatpersoners behov.
- Arbeide mer systematisk med å dele/spre informasjon om tilbud og tjenester.

Arbeidsmåte 1. «Kunnskapsbasert praksis» Hva bør vektlegges?

- Positive til kunnskapsbasert praksis som en arbeidsmåte.
- Erfaringsbasert praksis og medvirkning bør gis en viktigere rolle.
- Evaluering, implementering og finansiering bør ses i sammenheng.

Arbeidsmåte 2. «Styrke ressurser systematisk» Hva bør vektlegges?

- Det vil være nyttig å avgrense områdene det er et ønske om å styrke ressursene innenfor.

Arbeidsmåte 3. «Samordning og felles ansvar» Hva bør vektlegges?

- Det bør utvikles gode prosesser og samarbeidspraksiser som kan utløse synergieffekter.
- Se arbeidet med folkehelse i sammenheng med andre initiativer, planer og strategier.
- Behovet for kompetansedeling og bedre utnyttelse av kompetanse.
- Samordning mellom mål og indikatorer på tvers av sektorer og virksomheter.

Arbeidsmåte 4. «Samarbeid med miljøer utenfor kommunen» Hva bør vektlegges?

- Behovet for koordinatorrolle.
- Strukturer for samarbeidet bør konkretiseres ytterligere i strategien.
- Samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner

Innspill til realisering av strategien

- Behov for konkretisering av både mål og handlingsplan for realiseringen av strategien.

2.3 Privatpersoner

Savner omtale av temaer og målgrupper

Privatpersoner savner omtale av temaene ensomhet og utenforskap, utdanning, seksuell helse, fysisk aktivitet, psykisk helse, rus, sårbare gruppers behov og foreldrekompetanse. Videre savner de omtale av målgruppene studenter, foreldre, aleneboende, hjemmeboende eldre, LHBTQ+, og samer.

Innspill til områdene for felles innsats

Privatpersoner påpeker at områdene for felles innsats flyter i hverandre og innspillene de har gitt passer flere steder. Derfor oppsummeres innspillene nedenfor under temaer som privatpersonene ønsker at kommunen satser på fremover.

Redusere ulikheter i levekår og helse

Privatpersonene er opptatt av den kommunale boligpolitikken og trygget knyttet til egen bolig. Videre er de opptatt av fattigdomsproblematikk, lavinntektsfamilier og like muligheter for deltakelse. Innbyggerne løfter også frem arbeid, der flere arbeidsplasser, arbeidsmiljø og inkludering er viktige områder. Det blir også påpekt at bevilgning av midler til arbeidet for å redusere sosiale ulikheter er avgjørende for å få til endring.

Målgruppen barn og unge

Privatpersoner er opptatt av helsefremmende og forebyggende arbeid retter mot barn og unge. Spesielt er de opptatt av kvalitet og ressurser i skole og barnehage, samt betydningen av sunn mat, ungdomsklubber, og helsestasjon for kjønn og seksualitet.

Nærmiljøkvaliteter

Privatpersoner er opptatt av området der de bor og lever sine liv. De setter fokus på tilgjengelige og trygge felleskap, møteplasser og aktiviteter for alle. Møteplassene bør være gratis og gjerne på tvers av generasjoner. Områder for aktivitet og rekreasjon, og et økt mangfold av aktivitetstilbud er viktig. Videre er de opptatt av å bevare og legge til rette for nye grøntområder. Det er ønskelig at det fysiske utemiljøet er preget av god luftkvalitet og lite støy. De ønsker også å rette fokus på trygghet og universell utforming.

Tilgjengelige tilbud og tjenester

Privatpersoner er opptatt av større likhet i tilbudene som tilbys i de ulike bydelene, der det i dag er store forskjeller. Det er ønskelig at lavterskeltilbudet styrkes og det sikres utlåsentraler i bydelene og i nærheten av aktivitetsområder. Det er også viktig at tilbudene som tilbys er tilgjengelig for alle, også for personer med nedsatt funksjonsevne. Tilgjengelig informasjon om tjenester og tilbud er også noe de er opptatt av, og at tilbud som for eksempel svømmeanlegg holder mest mulig åpent. Det blir poengtert at helseinformasjon må nå ut til minoritetsgrupper på nye måter, og på flere språk. Flere nevner at en god hverdag er avhengig av økonomisk

trygghet, at økonomi er et hinder for å oppsøke helse- og tannhelsetjenester, samt at god oppfølging fra NAV er viktig.

Mobilitet og transport

Kollektiv transport er viktig for innbyggerne, og de ønsker bedre tilbud, reduserte priser og rosa busser i alle bydeler. Hensyn til mobilitet for ulike målgrupper er også sentralt. Når det kommer til sykkelveier og parkering, er det flere argumenter for og imot.

Andre innspill til høringsutkastet

Samarbeid

Det er ønskelig at kommunen setter fokus på samarbeid med frivilligheten og næringslivet, og samarbeid mellom ulike kontaktpunkt for innbyggere. Medvirkning med innbyggere og andre ble også trukket frem.

Forventninger til Oslo kommune

Det påpekes at virksomhetene i Oslo har mange planer og strategier de skal rette seg etter, og flere lurer på hvilken plass folkehelsestrategien skal ha. Flere mener det er utydelig hvilke forventninger strategien gir til virksomhetene i Oslo kommune. Det er ønskelig med en mer konkretisering av forventninger, det praktiske arbeidet, organisasjonsformer, samarbeidsformer og innovasjon i folkehelsearbeidet.

Språk

Det blir nevnt at strategien bør skrives med klart språk. Noen privatpersoner oppfatter den som tung å lese og vanskelig å forstå. Det ble også understreket viktigheten av å endre begrepet skeiv til LHBTQ+ personer.

3 Metode

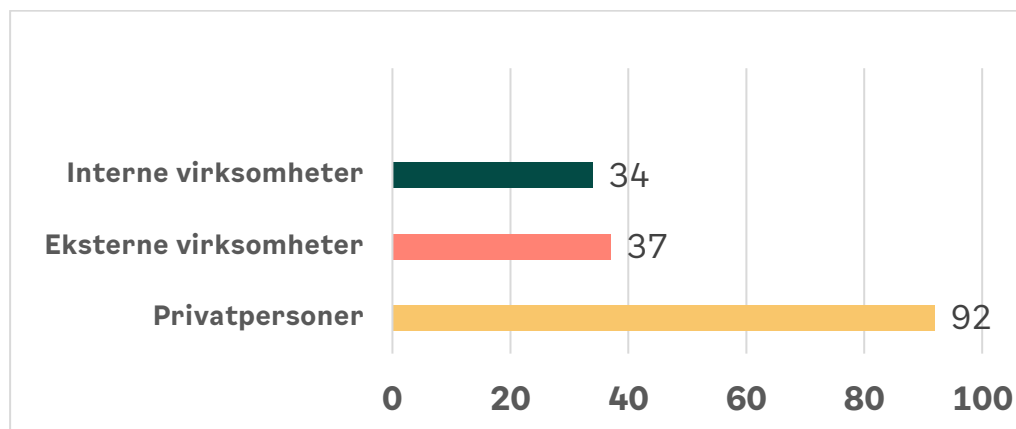
Høringsinnspillene ble samlet inn i 2022, nærmere bestemt i perioden uke 40-47. De fleste sendte inn sine innspill gjennom å svare på en spørreundersøkelse som ble publisert på Oslo kommunes nettsider. Noen få sendte inn sitt skriftlige innspill direkte til ansvarlig byrådsavdeling.

Helsetaten gjennomførte også en aktiv høringsprosess med fem minoritetsgrupper: samiske innbyggere, eldre LHBTQ-personer, personer med funksjonsvariasjonen kognitiv svikt, minoritetskvinner og skeive med minoritetsbakgrunn. Disse minoritetsgruppene ble valgt ut på bakgrunn av levekårsutfordringer, lav helsekompetanse og digital kompetanse, minoritetsstress, samt mulig lavere tillitt til helsevesen og myndigheter. De ulike gruppene ble invitert til høringsmøter der de fikk strategien presentert og mulighet til å komme med muntlige høringsinnspill. Innspillene fra den aktiv høringsprosess med minoritetsgrupper er i rapporten lagt under innspill fra privatpersoner.

Til sammen 163 aktører sendte inn sine innspill til strategien, herunder 92 privatpersoner, 34 interne virksomheter i Oslo kommune og 37 eksterne virksomheter. Se vedlegg 1 for navn på de ulike interne og eksterne virksomhetene som sendte inn høringsinnspill og vedlegg 5-7 for alle innspill presentert som rådata.

Figur 1 viser antall høringsinnspill fordelt på de tre målgruppene, interne virksomheter, eksterne virksomheter og privatpersoner.

Figur 1. Antall høringsinnspill fra de tre målgruppene.

Interne virksomheter

Til sammen 34 virksomheter i Oslo kommune sendte inn høringsinnspill, av disse var det 15 bydeler, 12 etater, 6 råd og ombud, samt 1 prosjekt i Program for folkehelsearbeid i Oslo.

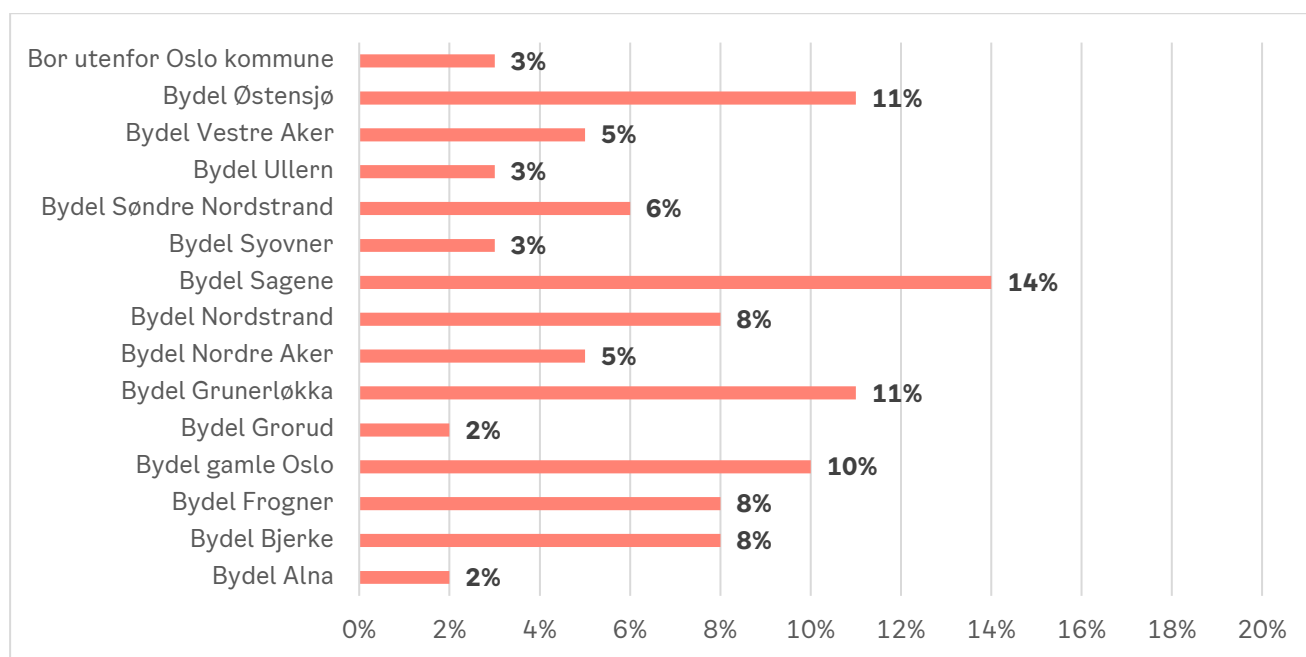
Eksterne virksomheter

Til sammen har 37 eksterne virksomheter sendte inn innspill, herunder 32 frivillige organisasjoner, 1 sosial entreprenør, 3 forsknings- og utdanningsinstitusjoner og 1 i svarkategorien annet.

Privatpersoner

Til sammen 92 privatpersoner sendte inn innspill, inkludert de utvalgte minoritetsgruppene. En oversikt over hvilke bydeler privatpersonene bor i er fremstilt i figur 2. De utvalgte minoritetsgruppene er ikke omtalt i denne fremstillingen.

Figur 2. Privatpersoner fordelt på bydel

Spørreskjema

Det ble utarbeidet tre spørreskjemaer spisset mot de tre målgruppene; privatpersoner, interne virksomheter i Oslo kommune og eksterne virksomheter. Spørreskjemaene for de ulike målgruppene er lagt ved denne rapporten som vedlegg, se vedlegg 2-4.

Spørsmålene ble utarbeidet med utgangspunkt i høringsutkastet for Folkehelsestrategi for Oslo 2023 – 2030. Målgruppene besvarte de spørsmålene de selv ønsket, og ingen av spørsmålene var obligatoriske.

Spørreskjemaet inkluderte følgende tema:

1. Retning og innhold i strategien som helhet
2. utfordringer og ressurser
3. Livskvalitet som mål for folkehelsearbeidet i Oslo
4. Områder for felles innsats
5. Tilnærminger for områder for felles innsats
6. Arbeidsmåter for god helse og livskvalitet for alle
7. Realisering av strategien

Det ble også stilt spørsmål om bakgrunn, herunder hvem man svarer på vegne av. I tillegg fikk alle som sendte inn innspill mulighet til å komme med andre innspill til strategien i kategorien «Annet».

Alle fikk informasjon om at innspillene regnes som offentlig informasjon og vil bli arkivert i arkivsystemet til Oslo kommune.

Gjennomgang av innkomne innspill

Helseetaten og Rambøll Management Consulting har gjennomgått og systematisert innspillene.

Det er gjennomført en tematisk analyse, hvor hovedtemaene for analyse har vært følgende:

- Innhold og retning i strategien
- utfordringer og ressurser
- Mål for strategien
- Områder for felles innsats
- Tilnærminger og tiltak
- Arbeidsmåter
- Realisering av strategien

Innenfor hvert tema er det indentifisert flere undertemaer som målgruppene har trukket frem som viktig. Det har blitt lagt vekt på å trekke ut essensen av innholdet, og samtidig bevare nyansene. Innspillene er oppsummert per målgruppe. På bakgrunn av dette kan rapporten potensielt oppleves noe gjentakende, da flere undertemaer går igjen i de ulike målgruppene.

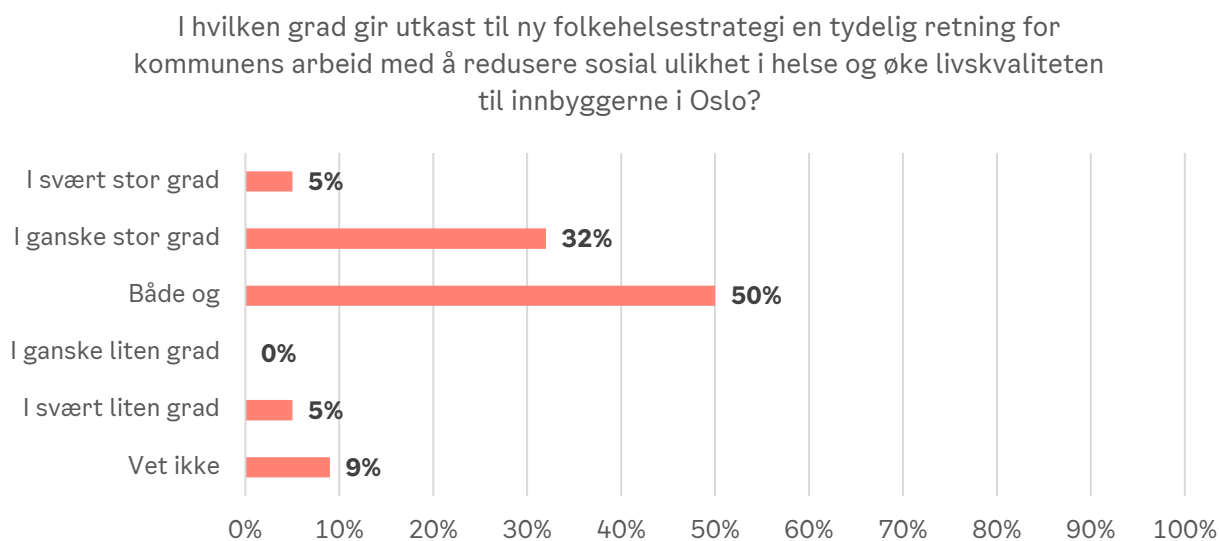
4 Retning og innhold i strategien som helhet

4.1 Innspill fra interne virksomheter

Figur 3 viser fordeling av svarene vi fikk fra interne virksomheter som ønsket å svare på spørsmålet: «I hvilken grad gir utkast til ny folkehelsestrategi en tydelig retning for kommunens arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til privatpersonene i Oslo?»

Mer enn en tredjedel av de de interne virksomhetene svarer at strategien gir i ganske stor eller svært stor grad en tydelig retning for folkehelsearbeidet. Halvparten av de interne virksomhetene mener at strategien, slik den presenteres i utkastet, gir i noen grad (svaralternativet «både og») tydelig retning for folkehelsearbeidet i kommunen. En av virksomhetene svarte i svært liten grad. Vi ser at sentrale råd og ombud som sendte sine innspill er i noe mindre grad positive i sine tilbakemeldinger enn de andre interne virksomhetene, men forskjellene er ikke store. Flere interne virksomheter valgte å ikke besvare dette spørsmålet.

Figur 3. Interne virksomheters vurdering av strategiens retning (n=22)

Kommentarer til strategiens formål

Flere opplever at strategien, slik den er formulert i dag, gir mye rom for tolkning og dermed et stort handlingsrom. Enkelte påpeker at det er utydelig hva som er strategiens formål og hvem som er mottaker av strategien. Der er kommet inn flere forslag om at formålet slik det er formulert i strategiutkastet bør defineres om til mål og at det bør formuleres et mål om livskvalitet.

Flere har kommentert at det er utydelig hva som legges i at strategiens formål også er å bidra til en mer rettferdig fordeling av forhold som påvirker helse og livskvalitet, og at det er behov for å tydeliggjøre dette

Behov for å tydeliggjøre og konkretisere strategien

Det bør tydeliggjøres hva som er nytt i strategien og hvordan kommunen skal jobbe annerledes enn i dag. Interne virksomheter etterspør tydeligere prioriteringer og retning. Strategien kan med fordel redusere noe på overordnet informasjon og heller bruke mer plass på å konkretisere god praksis.

Flere av de interne virksomhetene gir uttrykk for at strategien har store og omfattende visjoner og mål, men er ikke like tydelig på hvordan disse skal nås, og hvilke prioriteringer som må gjøres. Det er flere som etterspør mer tydelighet og konkretisering av strategien i form av mål og delmål, samt konkrete anbefalinger til hvordan interne virksomheter skal jobbe. Det er derfor ønskelig at den strategiske delen av planen konkretiseres ytterligere og får større plass i strategien, slik at det er lettere for virksomhetene å realisere strategien senere.

Det bør komme sentrale føringer for prioritering av ressurser for å nå målene i strategien. Enkelte gir også uttrykk for at det er viktig å definere felles konkrete mål for bydeler og etater da dette vil bidra til bedre samarbeid på tvers av sektorer. Enkelte mener at det må gjøres tydeligere prioriteringer av innsatsområdene slik at det kommer tydeligere frem hva som er spesielt viktig å rette fokuset mot i strategiperioden.

Utforming, språk og begrepsbruk

Flere interne virksomheter gir uttrykk for at strategidokumentet er for langt og inneholder mange gjentakelser. Sett i lys av Oslo kommunes satsing på klart språk kan det med fordel jobbes for å gjøre strategien mer lettlest og oversiktlig. Flere trekker frem behovet for mer konsekvent begrepsbruk og tydeliggjøring av definisjoner. For eksempel er det behov for å tydeliggjøre hva folkehelsearbeid er og ikke er.

Enkelte savner mer bevissthet rundt hvilke formuleringer som benyttes om "privatpersoner, mennesker og personer". Det må sikres at det ikke blir "oss - dem"-tendenser i språket. For eksempel står det "de" med lavere utdanning – og videre "privatpersoner" med høyere utdanning.

Det savnes en rød tråd gjennom de ulike kapitlene i dokumentet. Generelle begreper som strategi, mål og tiltak bør brukes på en mer enhetlig måte i tråd med øvrige styringsdokumenter i Oslo kommune. Flere interne virksomheter opplever strategien som ustrukturert og uoversiktlig, og synes det er vanskelig å forså innhold og relevans.

Enkelte virksomheter reagerer på bruken av uttrykket «skeiv» i dokumentet, da det er usikkert om alle som identifiserer seg med en annen identitet enn majoriteten. De interne virksomhetene har ulik syn på hvor detaljert de ønsker at forskjeller og likheter mellom grupper og bydeler med

hensyn til ressurser og utfordringer skal belyses. Enkelte interne virksomheter mener at fokuset bør være mer på inkludering generelt fremfor å peke på utsatte grupper. Andre ønsker at strategien i større grad skal tydeliggjøre mangfoldet, og differensiere mellom grupper og bydeler i omtalen av utfordringer og ressurser.

Noen virksomheter ønsker at forsiden av strategien skal kommunisere hovedbudskapet og de ulike elementene i strategien på en tydeligere måte. Det er også viktig at universell utforming av forsiden ivaretas. Det bør legges inn en side innledningsvis som visuelt kommuniserer en kortversjon av strategiens mål og prioriterte veivalg for folkehelsearbeidet.

Andre konkrete innspill:

- Under Folkehelse som utjevner forskjeller (1.2) står det følgende: «Folkehelsestrategi for Oslo prioriterer innsats mot grunnleggende årsaker fremfor behandling av privatpersonenes sykdom, skade eller plage, da dette ivaretas av annen innsats i helsesektoren». Dette er ikke en prioritering man kun tar i folkehelsestrategien for Oslo, men dette er en avgrensing som er gjort for folkehelsearbeidet i Folkehelseloven.
- Relevante begreper under 1.4 bør kun inneholde forklaring av begreper.
- Psykisk helse og bærekraftig samfunnsutvikling bør defineres.
- Det står: «Folkehelse defineres i folkehelseloven som». Her er folkehelsearbeid definert og ikke folkehelse.
- Det er ønskelig at forordet signeres av hele byrådet.
- På side 13 står det at "rapportering av skolestress og lavere skoletrivsel er en langvarig trend for alle unger i Oslo." En virksomhet foreslår at dette punktet enten tas ut eller nyanseres.
- På side 22 står det: "Oslo kommune skal prioritere høy deltakelse og kvalitet i barnehager og skoler". Det er behov for å tydeliggjøre hva som legges i høy deltakelse i skolen.
- I siste kulepunkt på side 24 er det ønskelig med en omformulering, forslag: tilrettelegge for mestring, medvirkning og tilhørighet i barnehage, skole og arbeidsliv.
- I den siste setningen på side 24, ønsker vi at det står: Støtte fra læreren og andre voksne i skolen er en viktig del av elevers utvikling.
- På side 37 står det "legge til rette for systematisk læring og deling på tvers av organisasjonen på folkehelseområdet", det bør legges til at Oslo også kan lære fra andre kommuner, organisasjoner osv. Kommunen må også bli flinkere til å dele beste praksis og gode ideer.
- Forkortelser må forklares om det skal benyttes.

Kobling mot annet lovverk og planverk

Flere påpeker behovet for å i større grad se folkehelsearbeidet i sammenheng med allerede eksisterende lover, planer og initiativer, og samordne planene slik at de peker i samme retning. I den forbindelse er det flere som nevner Folkehelseloven og ønsker tydeligere kobling mot den i strategien.

Fokus på tversektorielt samarbeid, medvirkning og samskaping

Samarbeid på tvers av sektorer trekkes frem av flere, både som et viktig fokusområde fremover og et virkemiddel for å nå målene i strategien. Ifølge Folkehelseloven har alle kommunens virksomheter ansvar i folkehelsearbeidet, men dette kommer ikke tydelig nok frem i strategien. I forlengelse av dette påpeker noen at strategien bør være tydelig på hva som ligger av ansvar i de ulike aktørenes kjerneoppdrag, og hvilke aktiviteter som krever samarbeid og samhandling.

Geografiske forskjeller

Enkelte etterlyser mer fokus i strategien både på befolkningsrettet innsats og områderett innsats for å utjevne forskjellene i byen. Geografiske forskjeller omtales gjennomgående i strategien, men geografi knyttes i liten grad til hvordan kommunen skal utjevne sosial ulikhet i helse. Enkelte bydeler mener at det er behov for mer kunnskap om utenforskap og sosial ulikhet i helse også innenfor bydeler som på overordnet nivå scorer bra på levekårsindikatorer.

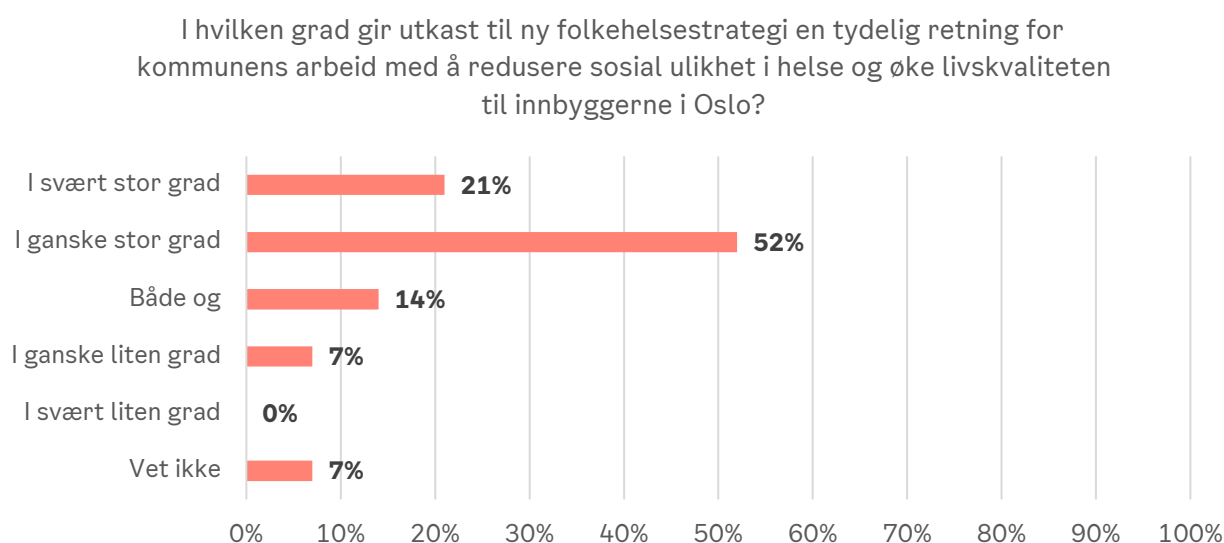
Forankring på ledelsesnivå

Siden folkehelsearbeid er et felles ansvar for kommunens virksomheter og en lovpålagt oppgave, bør systematisk folkehelsearbeid forankres på ledelsesnivå og dimensjoneres etter behov for å sikre tilstrekkelige ressurser til et samordnet og langsiktig folkehelsearbeid. Enkelte mener derfor at betydningen av forankring på ledelsesnivå bør få større plass strategien.

4.2 Innspill fra eksterne virksomheter

Flesteparten av de eksterne virksomhetene som svarte på spørsmålet mener at utkast til ny folkehelsestrategi gir en tydelig retning for kommunens arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til innbyggerne i Oslo, se figur 4. Noen virksomheter mener imidlertid at retningen i utkastet er lite eller kun i noen grad tydelig.

Figur 4. Eksterne virksomheters vurdering av strategiens retning (n=30)

Som generell kommentar til innspillene fra de ulike eksterne virksomhetene bør det nevnes at det ofte er en klar sammenheng mellom fokuset i innspillene på en bestemt befolkningsgruppe eller temaområde og virksomhetens formål.

Behov for tydeliggjøring og konkretisering av strategien

Eksterne virksomheter påpeker et behov for å tydeliggjøre og konkretisere strategien, både når det gjelder målsetninger, virkemidler og tiltak. Det påpekes at strategien har et høyt ambisjonsnivå og er omfattende. Selv om strategien bygger på grundig kunnskapsmateriale, mener noen at den kan bli utfordrende å iverksette. Det etterlyses en bedre veiledning i forhold til strategiens funksjon og betydning for det praktiske arbeidet med folkehelse. Eksterne virksomheter opplever stor avstand mellom strategien og tjenestene som skal utføre arbeidet i praksis.

Flere eksterne virksomheter uttrykker behov for en mer konkret målstruktur i strategien, for eksempel en inndeling i hovedmål og delmål, forstått som både effektmål og resultatmål. Målene bør være spesifikke, målbare, realistiske og tidsbestemte. Deretter bør man utarbeide konkrete handlingsplaner og tiltak for hvordan og når målene skal nås. Videre etterlyser eksterne virksomheter flere konkrete virkemidler for å bedre situasjonen med sosial ulikhet. Videre nevnes at budsjettmessige konsekvenser av strategien bør omtales.

Noen av de eksterne virksomhetene mener det er et behov for mer kunnskap om hvilke tiltak som virker for å redusere sosial ulikhet. Et av innspillene handlet om at strategien bør ha et større innslag av samfunnsøkonomisk perspektiv og omtale av samfunnsøkonomiske virkninger.

Formidling av strategien

Flere av de innkomne innspillene handlet om formidling av strategien, herunder mangel på klarspråk. Det nevnes også at i noen tilfeller savnes det definisjoner av begrepene som brukes i strategien. For noen er det for eksempel viktig at man definerer hva man mener med personer med funksjonsnedsettelse. Flere har dessuten kommentert lengden på dokumentet og spilt inn at det med fordel kan spisses og forkortes. Flere av de eksterne virksomhetene kommenterte at begrepet tilnærminger oppleves som vagt, og at man heller bør bruke en sterkere formulering som for eksempel «For å oppnå dette skal vi...».

Innspill til omtale av ulike befolkningsgrupper

De eksterne virksomhetene mener det er behov for finere inndeling av befolkningsgruppene som beskrives i utkastet for å ivareta de virkelige forskjellene blant Oslos befolkning. I tillegg etterlyses det større fokus på urfolk (samer) og deres behov i den delen av strategien der det påpekes at minoritetene er mer utsatt.

Det er ønskelig at mennesker med funksjonsnedsettelse og deres behov i større grad er synlige i strategien, både visuelt og tematisk. Eksempelvis ønskes det større fokus på holdninger til mennesker med funksjonsnedsettelse, de økonomiske levekårene til mennesker med funksjonsnedsettelse, og interessekonflikt med andre hensyn som bilkjøring vs. miljøhensyn. Det kommenteres i tillegg at strategiutkastet tyder på at kommunen ikke har klart å iverksette FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

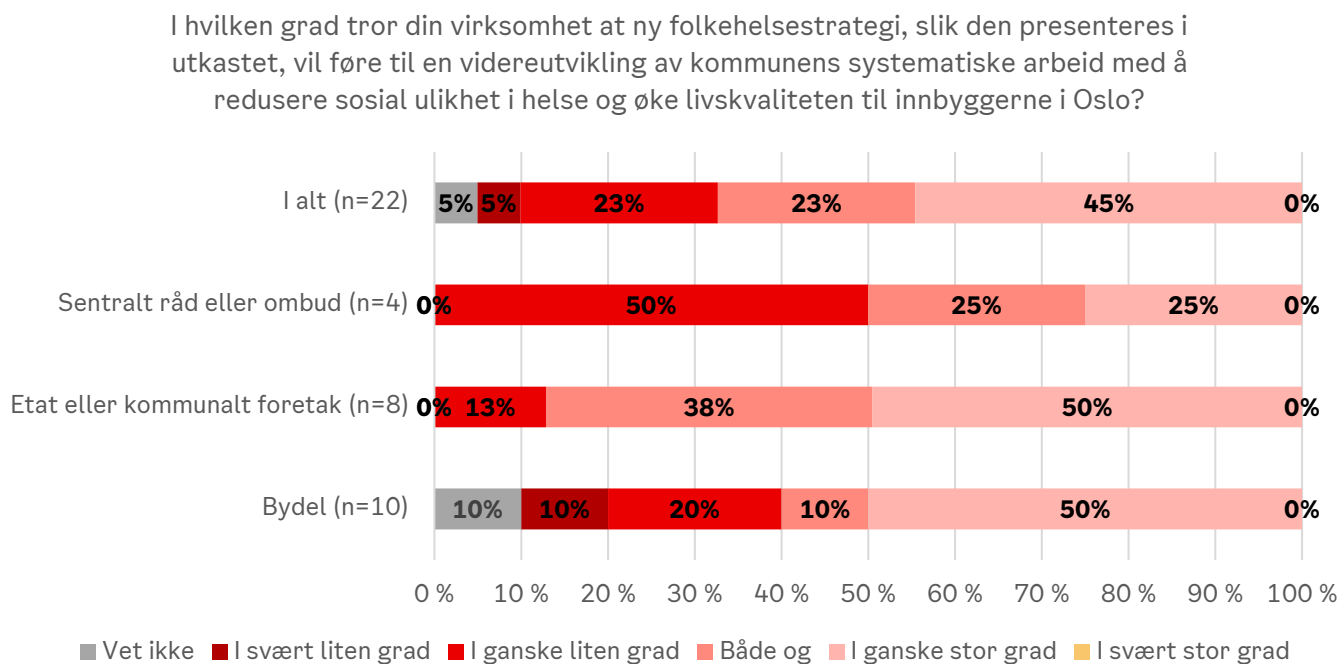
Enkelte eksterne virksomheter foreslår at strategien bør løfte behovene til dobbel- og trippelminoriteter. Også studenter og deres helse omtales av noen virksomheter som et tema strategien bør rette sin oppmerksomhet mot, siden «studentenes utfordringer ofte er mindre samsvarende med den øvrige befolkningen!».

5 Videreutvikling av kommunens folkehelsearbeid

5.1 Innspill fra interne virksomheter

De interne virksomhetene i Oslo kommune ble bedt om å gi innspill på «I hvor stor grad de opplever at folkehelsestrategien, slik den presenteres i utkastet, vil føre til en videreutvikling av kommunens systematiske arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til innbyggerne i Oslo». Som vist i figur 5 mener nesten halvparten av de interne virksomhetene at folkehelsestrategien i sin nåværende form i ganske stor grad vil føre til videreutvikling av kommunens arbeid innen folkehelse. Omtrent en fjerdedel av virksomhetene mener imidlertid at strategien vil bidra til dette kun i svært liten eller ganske liten grad. De ulike interne virksomhetene har ulike meninger om strategiens påvirkning på en videreutvikling. Bydelene er mest positive, mens sentrale råd og ombud er mindre positive. Noen av bydelene svarte «vet ikke» på spørsmålet og noen interne virksomheter besvarte ikke spørsmålet.

Figur 5. Interne virksomheters vurdering av om strategien vil føre til en videreutvikling av folkehelsearbeidet

De som mener at strategien gir godt grunnlag for videreutvikling av arbeidet har blant annet kommentert at strategien inneholder gode intensjoner og mål, og dermed legger godt til rette for en slik videreutvikling. Disse virksomhetene opplever at målene gir en tydelig retning og muligheter for konkrete handlingsplaner. De mener at strategien bidrar til et kunnskapsløft om hva de sosiale dimensjonene av byens utvikling er, og at det er et felles ansvar. Samtidig påpekes det at en videre konkretisering og tydelige prioriteringer er nødvendig for å nå målene satt i strategien.

Det er viktig at innsatsen rettes der hvor utfordringene og behovene er størst hvis man skal oppnå reell utjevning av sosial ulikhet i helse. Det er også behov for resultatmål, slik at virksomhetene effektivt kan forankre strategien i sitt eksisterende mandat. Andre som svarte «i svært stor grad» mener at strategiutkastet gir en god beskrivelse av hvordan kommunen skal jobbe systematisk med folkehelsearbeid og følge opp Folkehelseloven.

De interne virksomhetene som stiller seg nøytralt eller negativt til påstanden opplever derimot at strategien i for liten grad er tydelig på hvordan man skal jobbe systematisk for å nå målene. Enkelte opplever at strategien har uoppfylt potensiale når det gjelder sitt bidrag til å videreutvikle kommunens systematiske arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og livskvalitet. I forlengelse av det nevnes at strategien bør være enda tydeligere på noen viktige områder, som for eksempel klima og bærekraft.

5.2 Innspill fra eksterne virksomheter

De eksterne virksomhetene ble bedt om å gi innspill på i hvilken grad de opplever at folkehelsestrategien vil føre til en videreutvikling av kommunens systematiske arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til privatpersonene i Oslo. Blant eksterne virksomheter mener 37 prosent at strategien i ganske stor eller svært stor grad vil føre til videreutvikling av folkehelsearbeidet, se figur 6. De som svarte i ganske stor eller svært stor grad, mener at strategien er grundig og «peker på retningen kommunens ulike sektorer kan bidra til å utvikle». Videre mener 40 prosent at folkehelsestrategien slik den er presentert i utkastet, vil føre til videreutvikling av folkehelsearbeidet i noen grad (svaralternativet «både og»), se figur 6. Få virksomheter svarte at dette vil skje i liten grad. Flere svarte «vet ikke».

Figur 6. Eksterne virksomheters vurdering av om strategien vil føre til en videreutvikling av folkehelsearbeidet (n=30)

De som svarer at videreutvikling av folkehelsearbeidet som følge av den nye folkehelsestrategien vil skje kun i liten eller i noen grad, begrunner dette med at det er for lite oppmerksomhet til viktige drivere for sosial ulikhet og livskvalitet i strategien, sentrale målgrupper eller viktige fokusområder. Eksterne virksomheter som svarer at strategien i liten grad vil føre til en videreutvikling av kommunens systematiske arbeid med å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten til innbyggerne, svarer at strategien har en liten operativ/praktisk innretning. Strategien beskrives som lite innovativ og i «dens nåværende form fremstår den mest som en beskrivelse av dagens situasjon».

Andre tilbakemeldinger går på at «strategien slår fast en del fakta som vi allerede kjenner», «beskrivelser av tilstander og behov er gode og velkjente» og lite fokus på å «ta i bruk kunnskapen for å gjøre noe med utfordringene». Noen innspill gikk også ut på at en strategi i seg selv vil neppe føre til store endringer hvis ikke den støttes med «penger og andre insentiver». For at strategien skal ha en effekt er det, ifølge virksomhetene, «avgjørende å sette av midler til utprøving av tiltak ... [og] drift og videreføring av de folkehelseiltakene som viser seg å være effektive».

Det blir påpekt at strategien ikke vil oppnå store resultater dersom det ikke rettes større oppmerksomhet til samarbeid, herunder samarbeid med eksterne aktører, særlig med tanke på frivillig og ideell sektor. Bedre samordning mellom aktørene og bedre oversikt over tjenester på tvers av sektorer, bydeler og lignende vil bidra til å bygge ned barrierer mellom tjenestene og på denne måten gjøre strategien mer slagkraftig. I tillegg ville et «enda større fokus på koblinger mellom folkehelse og sosial bærekraft» også bidra til at strategien oppleves relevant og blir effektiv.

6 Utfordringer og ressurser

6.1 Innspill fra interne virksomheter

Innspillene fra de interne virksomhetene rundt utfordringer og ressurser i folkehelsearbeidet består i stor grad av enkeltutspill fra en eller noen få virksomheter. Temaene som nevnes under bør derfor leses som en oppsummering av forslag, heller enn generelle tendenser i datamaterialet.

Tilgjengelighet

Det er ønskelig med et tydeligere fokus på tilgjengelighet som et utfordringsområde. For personer som mottar tjenester og ytelser kan utfyllelse av søknader og skjemaer ta mye tid og gå på bekostning av fritid og livskvalitet.

Fritidstilbud

Fritidsklubber og egenorganisert fritidsdeltakelse bør i større grad fremheves som ressurser ifølge noen av de interne virksomhetene.

Nærhet til natur og urbant landbruk

Nærhet til turmuligheter, grønne områder i nærmiljøet og urbant landbruk pekes på som ressurser for å fremme deltakelse, inkludering og sosiale nettverk. Natur omtales som en ressurs i strategien, men natur er per i dag ikke tilstrekkelig tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse. Urbant landbruk kan også være en potensiell ressurs for å vri befolkningens kostholdvaner i en mer bærekraftig retning.

Forurensning

Det etterspørres et større fokus på folkehelseutfordringene som kommer som en følge av forurensning i form av kjemikalieutslipp og mikroplast. Bruk av plastbaserte leker og matbeholdere er også en utfordring da plasten kan overføre giftige stoffer til for eksempel mat.

Økonomi

Økonomi trekkes frem som en utfordring. Stramme budsjetter leder gjerne til at forebyggende og helsefremmende arbeid nedprioriteres til fordel for lovpålagte oppgaver. Eksempelvis forteller en bydel at de ikke har midler til å leie interne bygg av Oslobygg, hvilket er en barriere mot å legge til rette for fysiske møteplasser i bydelen.

Samarbeid

Det trekkes frem at samarbeid internt i kommunen, samt mellom kommunen, frivilligheten, næringslivet og privatpersoner, i større grad bør trekkes frem som en ressurs.

Traumer, vold, overgrep og omsorgssvikt

Utfordringene som kan følge av æresrelatert vold, negativ sosial kontroll og krig bør i større grad trekkes frem som en utfordring.

Lavterskeltilbud

Det påpekes at forebyggende og helsefremmende lavterskeltilbud kan bidra til å understøtte privatpersonene som ressurser i folkehelsearbeidet i den forstand at slike tilbud tilrettelegger for at privatpersoner tar ansvar for egen helse.

6.2 Innspill fra eksterne virksomheter

De eksterne virksomhetene har mange innspill på utfordringer og ressurser. Generelt syns de fleste at strategien som den foreligger fanger opp mye bra. Flere nevner at den treffer bredt, men at den allikevel ikke er spesifikk nok. Mange mener utfordringene ikke blir skissert tydelig nok for blant annet ulike grupper og områder, og har derfor også uttrykt en bekymring for at dette kun er ord og ikke handling.

Studenter

Flere nevner at det ikke er skrevet tydelig nok om studentenes utfordringer. Studentene i Oslo har andre utfordringer enn resten av befolkningen og mange mener at det derfor bør spesifiseres spesielt hva de sliter med for å kunne skape endring. Blant annet har studenter mer psykiske helseplager. I tillegg har studenter lavere inntekt og betydelig dårligere boforhold.

Mennesker med funksjonsnedsettelse

Flere eksterne virksomheter etterlyser mer nyansert kunnskap om utfordringer til grupper under paraplyen "mennesker med funksjonsnedsettelse". Disse gruppene har svært forskjellige utfordringer og mange er bekymret for at man ved å kun bruke den overordnede benevnelsen ikke treffer riktige grupper. Forskjellige typer funksjonsnedsettelse kan for eksempel være psykisk utviklingshemming og synsnedsettelse, eller kroniske og usynlige sykdommer. For noen av gruppene med funksjonsnedsettelse kan for eksempel stigma være et stort problem, mens for andre er det fysisk universell utforming. Helsehjelp for mennesker med funksjonsnedsettelse blir også nevnt, herunder at noen kan ha vanskeligheter med å kommunisere hva de har behov for. På grunn av disse utfordringene ønsker flere en tydeligere spesifisering av denne gruppen og deres utfordringer. Enkelte etterspør også oppmerksomhet rundt behovene til pårørende.

Seksuell helse

Noen eksterne virksomheter er opptatt av å styrke fokuset på seksuell helse, og anerkjenne seksuell helses betydning for folkehelsen. Innbyggernes kunnskap om seksuell helse kan være en ressurs og støtte i å ta gode valg. Seksuell helse kan også være en kilde til utfordringer dersom privatpersonene ikke får et tilfredsstillende tilbud. Eksempelvis nevnes endometriose, psykiske vansker etter overgrep og samtaler for LHBTQI+-personer om helse og kropp.

Svangerskapsomsorgens og helsesykepleiers rolle for folkehelsearbeid

Jordmødre og helsesykepleiere er viktige aktører i folkehelsearbeidet og kan i mange sammenhenger være en viktig ressurs.

Psykisk helse, ensomhet og mobbing

Flere påpeker at ensomhet ikke bare rammer de unge. Det etterlyses et større fokus på de voksnes psykiske helse og ensomhet under utfordringsbilde. Videre mener de eksterne at studenters psykiske helse og ensomhet må omtales som en utfordring. Flere mener også at utfordringer tilknyttet mobbing ikke er tydelig nok skissert.

Bolig

Flere innspill dreier seg om forhold tilknyttet boligutfordringer. Ifølge flere av eksterne virksomheter er et trygt og godt hjem svært viktig for folkehelsen. Det blir derfor en særegen utfordring når boligmarkedet i Oslo er tøft og det kan føre til at de som har minst fra før får dårlig helse i kraft av sin bolig. Flere påpeker at kommunalboliger i liten grad er tilpasset mennesker med funksjonsnedsettelse. I tillegg har disse det mer utfordrende i anskaffelsen av egen bolig.

Frivilligheten

Frivilligheten nevnes som en ressurs man ikke i stor nok grad klarer å benytte seg av. En utfordring og barriere mot bedre utnyttelse av frivilligheten som en ressurs er de økonomiske rammebetingelsene.

7 Økt livskvalitet for innbyggere

7.1 Innspill fra interne virksomheter

Flere interne virksomheter opplever målet om økt livskvalitet som relevant for arbeid i egen virksomhet. Målet og strategien som helhet oppfattes som en rettesnor for hva virksomheten skal fokusere på og innrette eget arbeid. Flere virksomheter oppgir at de allerede jobber for bedre livskvalitet for Oslos innbyggere, og folkehelsestrategiens mål om økt livskvalitet for innbyggerne vil styrke dette arbeidet. Samtidig svarer enkelte at det er for tidlig å si om strategiens mål vil påvirke deres virksomhets arbeid og eventuelt på hvilken måte.

Flere interne virksomheter er opptatt av hvordan strategien vil påvirke egen virksomhet, og uttrykker et ønske om at strategien skal tydeliggjøre dette. For flere er det usikkert hvordan målene og formålene i strategien skal realiseres og hvordan virksomhetene kan bidra.

7.2 Innspill fra eksterne virksomheter

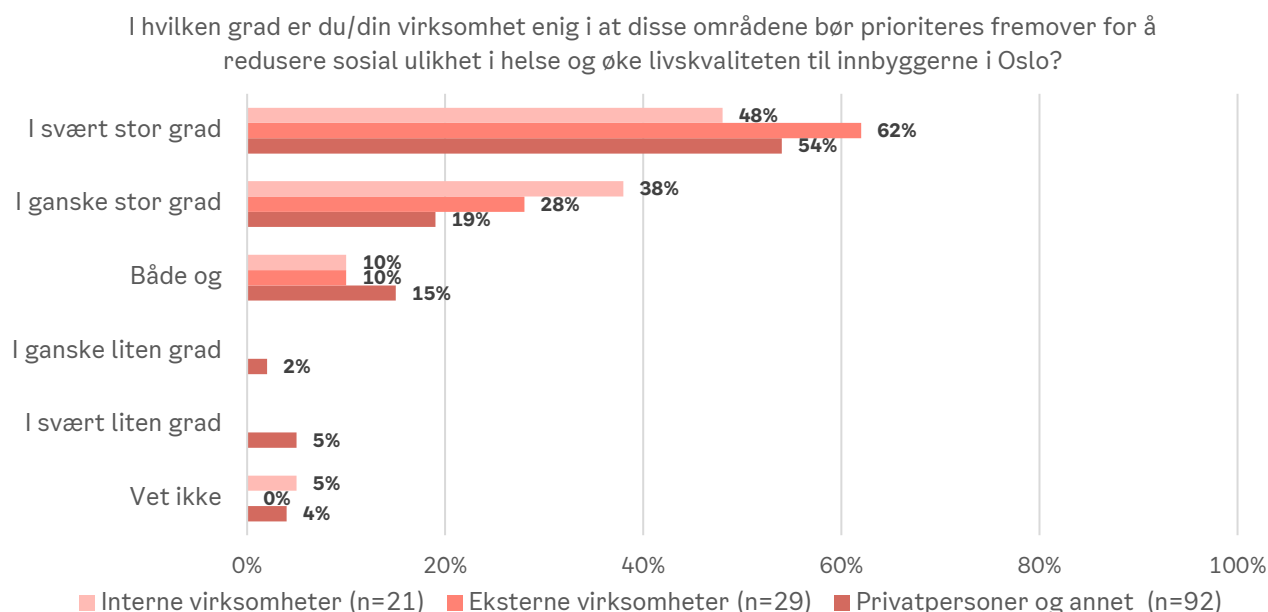
Flere eksterne virksomheter mener at strategiens mål om økt livskvalitet for innbyggerne vil bidra til å styrke virksomhetens innsats innenfor dette området. Eksterne virksomheter opplever at strategiens mål er i tråd med virksomhetenes arbeid i dag, og opplever at strategiens mål gir et ytterligere fokus til arbeidet. Flere nevner samarbeid på tvers som en avgjørende faktor for å lykkes med nå målet.

8 Områder for felles innsats

Utkastet til ny folkehelsestrategi inneholder seks områder for felles innsats. Disse er: 1) alle skal ha trygge og stabile levekår, 2) alle barn og unge skal ha en god oppvekst, 3) alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap, 4) alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser, 5) alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester og 6) Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene. De ulike målgruppene ble i høringsprosessen bedt om å vurdere i hvilken grad de var enige i at de nevnte områdene skal prioriteres i folkehelsearbeidet, se figur 7. Utover dette fikk alle målgruppene mulighet til å komme med øvrige kommentarer til områder for felles innsats.

Overordnet er interne virksomheter, eksterne virksomheter og privatpersoner i stor grad enige i at de seks skisserte områdene for felles innsats bør prioriteres. Resultatene viser at privatpersonene i mindre grad er enig i at de seks skisserte områdene skal prioriteres, sammenlignet med interne og eksterne virksomheter. Andelen som oppgir å være enig er på 86 prosent for interne virksomheter, 90 prosent for eksterne virksomheter og 73 prosent for privatpersoner.

Figur 7. Oppfatning av prioriterte innsatsområder

8.1 Innspill fra interne virksomheter

Alle skal ha trygge og stabile levekår

Interne virksomheter ser seg enige i innsatsområdet trygge og stabile levekår. Flere interne virksomheter ser seg enige i arbeidet med å fremme stabile boforhold og gir også uttrykk for å støtte kommunens arbeid med å legge til rette for variert botilbud samt utvikling av kommunale boligløsninger. Andre interne virksomheter ønsker at det i innsatsområdet bør være større fokus på å inkludere likeverdige boforhold for vanskeligstilte i boligmarkedet, samt botilbud som dekker den eldre befolkningens behov. Noen interne virksomheter ønsker en tydeligere boligrelatert innsats og tydeligere innspill på trangboddhet savnes nevnt i innsatsområdet. Videre etterspør enkelte interne virksomheter at betydningen av arbeid vektlegges i større grad.

Alle barn og unge skal ha en god oppvekst

Interne virksomheter er positive til innsatsområdet alle barn og unge skal ha en god oppvekst. Enkelte understreker skolens rolle i å fremme god helse og redusere sosial ulikhet. Etterdønningene av pandemien og påfølgende konsekvensene gjør at interne virksomheter fremhever et ønske om mer fokus på barn og unge samt mer målrettede strategier. Andre innspill omhandler et ønske om at flere arenaer inkluderes i innsatsområdet. Her nevnes blant annet fritidsarenaer og helsestasjon- og skolehelsetjeneste. Mer søkelys på relativ fattigdom og lavinntekt familier fremheves også i henhold til dette innsatsområde.

Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale felleskap

Interne virksomheter er mest opptatt av de ulike gruppene dette området omhandler. Det rettes spesielt fokus på grupper som i dag ikke har sosiale fellesskap og støttende relasjoner, og som forskning viser at kommer til å øke. For eksempel nevnes eldre med demens. Det påpekes at dette er en økende gruppe og at det derfor bør tillegges ekstra vekt på hvordan man kan sikre dem støttende relasjoner og sosiale fellesskap i strategien. Noen nevner også at digitale fellesskap kan være viktig å satse på for å unngå utenforskap. I tillegg mener noen interne virksomheter at dette innsatsområdet har et annet nivå enn de andre. Det påpekes at det kan fremstå overflødig og at det eventuelt kan inkluderes andre steder i strategien.

Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser

Interne virksomheter er generelt positive til innsatsområdet gode og trygge nabolag og møteplasser. Byens uteområder, slik som parkområder og nærmiljøhager, anses som viktige arenaer for folkehelse. Utforming av utearealer påvirker mulighet for deltakelse og bruk av nærmiljøene. Med dette som bakgrunn vurderes det viktig å legge til rette for god utforming av sosiale møteplasser, belysning og beliggenhet da dette er utslagsgivende for bruk og aktivitet. Noen interne virksomheter ønsker økt fokus på jenter og kvinner fra minoritetsmiljøer i tilretteleggingen av nabolag og møteplasser.

Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester

Det er ønskelig at digitalt utenforskap skal inkluderes i innsatsområdet da dette anses som avgjørende kompetanse for å få innfridd sine rettigheter med tanke på bruk av tilbud og tjenester. Flere interne virksomheter er opptatt av at innsatsområdet også skal inkludere fokus på informasjon som er tilpasset innbyggere samt synlighet av informasjon. Interne virksomheter nevner også at det ønskes mer oppmerksomhet tilknyttet minoritetsgrupper som en målgruppe for å sikre tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester.

Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene

Noen interne virksomheter ønsker en tydeliggjøring av koblingen mellom folkehelse og klima og miljø i strategien. Det vises til synergier hvor tiltak og atferd som er gunstig for helsen i flere tilfeller også er gunstig for klima. Enkelte etterspør at alle folkehelsetiltak innrettes med tydelige klimahensyn, selv om hovedmålet er helse. En tydeligere kobling mellom folkehelse og klima- og miljø forutsetter godt tverrsektorielt samarbeid. Enkelte mener at strategien med fordel bør adressere hvordan man kan bidra til at ulike grupper i samfunnet får mulighet til å delta i klimaomstillingen, både for å utjevne forskjeller og for å klare å nå målet om å bli et nullutslippssamfunn. Bærekraftig og sunn mat henger ofte sammen og anses som viktig for både folkehelsen og i et klima- og miljøperspektiv. Noen interne virksomheter etterspør større fokus på bærekraftig mat og matsvinn i strategien.

Andre innspill til områdene for felles innsats

Enkelte interne virksomheter ønsker større innsats knyttet til å øke befolkningens helsekompetanse. Noen interne virksomheter uttrykker et ønske om å styrke fokuset på kosthold, samt å arbeide for å begrense tobakksbruk blant innbyggerne.

8.2 Innspill fra eksterne virksomheter

Alle skal ha trygge og stabile levekår

For å arbeide mot at alle har trygge og stabile levekår er det ønskelig at Oslo kommune i høyere grad enn i dag prioriterer tilgang på bolig for alle. Eksterne virksomheter uttrykker at tilgang på bolig er en utfordring for mange sårbare målgrupper. Derfor fremhever eksterne virksomheter at innsatsområdet bør ha mer fokus på tilgang på bolig for utsatte målgrupper. Eksterne virksomheter ønsker at fokuset er særlig rettet mot mennesker med funksjonsnedsettelse, personer som bruker rus og hjemmeboende eldre.

Flere innspill påpeker at selv om utdanningsnivå omtales som en viktig faktor for folkehelsen flere steder i utkastet, mangler strategien tydelig fokus og satsing på insentiver og tiltak som øker utdanningsnivået. Videre etterspør enkelte en sterkere satsning på kunnskapsbaserte tiltak for inkludering i arbeidsliv.

Alle barn og unge skal ha en god oppvekst

Eksterne virksomheter er positive til innsatsområdet barn og unge skal ha en god oppvekst. Flere eksterne virksomheter anser barn og unge som en svært viktig målgruppe i folkehelsearbeidet. Flere fremhever nærmiljøet og tilgjengelige fritidsaktiviteter, grøntområder, samt skoler og barnehager som betydningsfulle arenaer i arbeidet med barn og unges oppvekstmiljø. De eksterne virksomhetene gir uttrykk for å være tilfreds med at skoler og barnehager er et fokusområde innen dette innsatsområdet. Eksterne virksomheter anser særlig nærmiljøarenaer som barnehage og skole som viktige arenaer for arbeidet med forebygging og utjevning av sosial ulikhet.

Barn og unge har begrenset mulighet for å påvirke egen situasjon, derfor etterspørres et økt fokus på grupper som kan være særlig utsatt. Dette kan for eksempel være barn fra minoritetsgrupper, barn i lavinntektsfamilier, samt barn med funksjonsnedsettelse. Det blir fremhevet et ønske om mer fokus på mestring blant barn og unge, og ikke bare arenaer for felleskap. Slikt arbeid fordrer samarbeid om økonomi, lokaler, ressurser og kompetanse. Derfor savnes en tydeliggjøring av konkrete samarbeidspraksiser for å få dette til.

Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap

Eksterne virksomheter er svært opptatt av å ha et spesielt fokus på noen utsatte grupper i arbeidet for å oppnå støttende relasjoner og sosiale fellesskap. For å styrke støttende relasjoner og sosiale fellesskap er det viktig å jobbe mot diskriminering.

Større oppmerksomhet rundt nærmiljø er viktig. Dette kan bidra til å skape områdestolthet, felles identitet og samhold mellom privatpersoner uavhengig av bakgrunn, og på denne måten ha en positiv effekt på utvikling av relasjoner og sosiale fellesskap.

Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser

Eksterne virksomheter anser gode og trygge nabolag og møteplasser som et viktig innsatsområde. De fremhever fokus på tilgang til områder for egenorganisert aktivitet og sosiale møteplasser. I tillegg til dette bør det i innsatsområdet være fokus på universell utforming. Flere eksterne virksomheter ønsker at innsatsområdet har økt fokus på jenter, barn med nedsatt funksjonsnivå, og barn og voksne med minoritetsbakgrunn.

Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester

Eksterne virksomheter uttrykker at de er positive til at strategien inneholder et innsatsområde for innbyggerorienterte tjenester og tilbud. De ser seg enige i å sikre tilgjengelige og brukerorienterte tilbud og tjenester, men påpeker at det bør være økt fokus på tilgang. Dette gjelder særlig målgruppen av sårbare i samfunnet som oftere er dårligere kjent med hvilke rettigheter og muligheter de har. Andre eksterne virksomheter er opptatt av å sikre at tilbud og tjenester er likeverdige. Flere eksterne virksomheter fremhever også samarbeide og samhandling som et viktig fokusområde innen dette innsatsområde. Frivillige organisasjoner ser seg som en nyttig medspiller på dette felt.

Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene

Flere eksterne virksomheter ønsker et enda sterkere fokus på miljø og klima i folkehelsestrategien. Bevaring av natur og økosystemer er viktig i et folkehelseperspektiv ettersom det bidrar med renere luft, støydemping, lokal temperaturregulering og flomforebygging. Det oppfordres også til satsninger som knytter sammen helse og klima/miljø. Det påpekes viktigheten av at attraktive og tilgjengelige grøntområder, samt at miljø- og klimatilpasningstiltak ikke forsterker sosial ulikhet. Universell utforming er også et viktig element. Det er ønskelig at privatpersoner og særlig sårbare grupper involveres i byutviklingsprosesser hvor klimatilpasning er sentralt. Samarbeidet med ressurser utenfor kommunene innen klima og miljø-området er også interessant.

Andre innspill til områdene for felles innsats

Blant eksterne virksomheter ønsker flere å styrke den generelle helsekompetansen i befolkningen, både hos barn og voksne. Flere peker på tverrfaglig samarbeid som et nyttig virkemiddel. En del eksterne virksomheter mener at kosthold i større grad bør fokuseres på.

8.3 Innspill fra privatpersoner

Privatpersoner opplever at områdene for felles innsats går på tvers av hverandre. Innspillene under fra privatpersoner passer inn under flere områder for felles innsats og kan derfor med fordel sees i en større sammenheng.

Alle skal ha trygge og stabile levekår

Flere av privatpersonenes innspill på området *alle skal ha trygge og stabile levekår* omhandler trygghet knyttet til egen bolig og den kommunale boligpolitikken hvor fordeling av kommunale boliger mellom bydelene ble spesielt fremhevet. Mange privatpersoner er opptatt av fattigdomsproblematikk og anser det som viktig å sikre at lavinntektsgrupper har tilgang på boliger. Det blir også påpekt at det er viktig at kommunen bevilger midler til arbeidet for å redusere ulikheter. Privatpersonene løfter frem arbeid, der flere arbeidsplasser, arbeidsmiljø og inkludering er områder som trekkes frem som viktige å jobbe med fremover. Tilknyttet skole og utdanning uttrykkes det et ønske om mer og riktigere studieveiledning og arbeidsrettet trening. Det er også viktig å ta studentenes psykisk helse på alvor.

Alle barn og unge skal ha en god oppvekst

Innfor området *alle barn og unge skal ha en god oppvekst* fremhever privatpersoner en rekke fokusområder av betydning i arbeidet med å skape en god oppvekst for barn og unge. Privatpersoner ønsker fokus på nærmiljøkvaliteter, herunder møteplasser, fritidsaktiviteter og ungdomsklubber, og flere grøntområder og aktive uteområder til barn og unge. Det nevnes at fritidstilbud, idrett og kulturaktiviteter ofte er dyrt og at ikke alle familier har råd til dette. Derfor er det ifølge privatpersoner viktig at det tilrettelegges for at også barn og unge i lavinntektsfamilier har mulighet til å delta på tilbud og aktiviteter. Utover å tilrettelegge for at målgrupper på tvers av inntektsgrunnlag kan delta, er det også ønskelig å sikre at det finnes gode og tilgjengelige tilbud på tvers av bydeler.

Flere privatpersoner har innspill som omhandler skoler og barnehager. Det blir poengtert at for barn som vokser opp i levekårsutsatte områder er bydelenes tjenester, som barnehager og skoler, kritiske samfunnsarenaer på mange plan. Det blir nevnt at for de minste barna er det ingen arena som har større betydning enn barnehagene, og barnehagenes samfunnsmandat i folkehelsearbeidet bør løftes. Videre blir det oppfordret til at folkehelsearbeidet i barnehagene bør samkjøres i større grad, i dag er det store forskjeller mellom barnehagenes praksis, og barna får ikke et likeverdig tilbud. Det er behov for tilnærminger og i større grad konkretisering om hva som forventes av tjenestene, og hvilke muligheter for samarbeid som finnes. Generelt må det bli økt samsvar mellom behov, kompetanse og ressurser. Det er viktig at det er nok ressurser i barnehagene slik at personalet kan utføre jobben sin uten at rammebetingelser avgjør den helsefremmende praksisen, som påvirker barnas fysiske og psykiske helse.

Enkelte etterspør tydeligere føringer for folkehelsearbeidet i skoler, deriblant undervisning innen seksuell helse. Videre ønsker privatpersoner fokus på godt skolemiljø. Flere uttrykker

videre et behov for gode investeringer tidlig i livet, slik at senvirkninger unngås. Det er også ønskelig at strategien inkluderer noe om mat og ernæring i skolen. Både ved å tilby sunn og god mat, men også i større grad gi opplæring rundt dette til elevene. Noen problematiserer lekeområdene i barnehagen og skolen.

I tillegg uttrykker privatpersoner et ønske om kompetansehevende foreldrekurs gjennom hele oppveksten. Dette skal gi foreldrekompetanse om barns lek, læring og utvikling. Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) blir omtalt som viktig for barn og unge.

Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap

Naturlige møteplasser og aktiviteter i bydelene presiseres som viktig for å styrke sosiale fellesskap og støttende relasjoner. Herunder nevnes gode uteområder, ungdomsklubber, fritidsklubber og kulturtilbud. I tillegg mener flere at det bør finnes arenaer for å sikre sosiale fellesskap for de som allerede står utenfor. Enkelte nevner personer uten et hjem som et eksempel på en slik gruppe.

Privatpersoner peker videre på at det er noen utsatte grupper som kan ha det spesielt vanskelig hvis de står uten sosiale fellesskap og støttende relasjoner. Blant disse nevnes blant annet ensomme, eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse. Her ønskes det at man presiserer tilbud for å inkludere dem i fellesskapet i større grad.

Privatpersoner nevner at støttende relasjoner og sosiale fellesskap i befolkningen kan styrkes gjennom frivillige organisasjoner. Her foreslås det blant annet å styrke informasjonen om frivilligheten, å ha bedre kontakt med dem gjennom kommunen, samt å styrke den økonomiske støtten de får. Noen mener også at man kan styrke dette punktet gjennom det digitale virkemidler og at Oslo kommune i større grad bør satse på dette.

Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser

Privatpersoner peker på en rekke fysiske og sosiale nærmiljøtiltak som de mener kan bidra positivt til gode og trygge nabolag og møteplasser. I innspillene er det et tydelig ønske om å prioritere flere sosiale møteplasser, rekreasjonsområder og fysisk aktivitet. Det er videre ønskelig at disse møteplassene tilrettelegges slik at de kan benyttes av alle målgrupper og på tvers av generasjoner. Dette inkluderer forslag om flere lekeplasser, grøntområder og aktivitetsområder som også tilrettelegger for muligheten for fysisk aktivitet. Det uttrykkes videre et ønske om at disse nabolagene og møteplassene gjøres tilgjengelige gjennom universell utforming.

Utover flere sosiale møteplasser og rekreasjonsområder fremhever privatpersoner også en rekke forbedringer av allerede eksisterende nabolag og møteplasser. Her etterspør de blant annet flere benker, utegriller, kolonihager og toaletter for å skape gode møteplasser. Andre innspill til forbedringer er bedre skiltning av turveier og bedre vedlikehold av parker, herunder vedlikehold av vegetasjon og bedre system for opprydding av søppel i parker.

Privatpersoner uttrykker også et ønske om å forbedre tryggheten i parker og på møteplasser. De fremhever her bedre kveldsbelysning og aktiviteter som bidrar til økt aktivitet som kan bidra til høyere grad av opplevd trygghet. Flere privatpersoner vektlegger videre i sine innspill at det er behov for å styrke utekontaktene for ungdom slik at de er mer synlig i nabolagene. Andre ønsker mer generell kontroll av vektere og politi.

Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester

Noen privatpersoner ønsker større oppmerksomhet rundt minoriteter og sårbare gruppers utfordringer. Det etterspørres tilbud, tjenester og informasjon som i større grad er tilpasset minoriteter og sårbare gruppers behov. Her blir blant annet personer med funksjonsnedsettelse og samer er nevnt. Det blir poengtert at helseinformasjon må nå ut til minoritetsgrupper på nye måter, med enkel informasjon på flere språk.

Privatpersoner etterspør gode nærmiljøtilbud og tjenester på tvers av en rekke ulike arenaer, herunder bibliotek, kafeer, seniortilbud, barnehager, ungdomsklubber, frivillighetssentralen, parker, kollektivtilbud, psykisk helsehjelp samt andre lavterskeltilbud. Nærmiljøtilbud fremstilles særlig aktuelt for eldre, mennesker med funksjonsnedsettelse og mennesker med psykiske utfordringer. Videre poengteres det at rusomsorgen burde bli bedre og det problematiseres at man må be om hjelp for å få oppfølging. Samtidig oppleves det som bra at bydelen har noen tjenester i nærmiljøet som retter seg mot målgruppen.

Flere privatpersoner ønsker et økt fokus på å styrke informasjonen om tilbudene som eksisterer, slik at det når ut til flest mulig mennesker. Enkelte peker på at kommunen bør sørge for å gi innbyggerne gode ressurser for å ta ansvar for egen helse. Noen privatpersoner fremhever viktigheten av lavterskeltilbud og gode åpningstider. Tilgang til svømmehaller/badeanlegg og åpningstidene på tilbudene som eksisterer er omtalt.

Andre privatpersoner vektlegger at det er behov for økonomiske tiltak slik som prisreduksjon til utvalgte målgrupper. Dette skal bidra til at tilbud og tjenester i høyere grad blir tilgjengelige også for lavinntektsgrupper. Flere nevner at en god hverdag er avhengig av økonomisk trygghet. Økonomisk trygghet er viktig og det blir nevnt at økonomi er et hinder for å oppsøke helsetjenester og tannhelsetjenester, og at oppfølging fra NAV er viktig. Flere privatpersoner vektlegger i sine innspill til folkehelsestrategien at kollektivtransporten i Oslo i større grad bør tilrettelegges som et mer tilgjengelig og innbyggerorientert tilbud.

Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene

Privatpersoner ønsker grønne og tilrettelagte uteområder, blant annet i form av parker og turstier, samt økt beplantning og vegetasjon i bymiljøene. Grøntområder bør bevares, etableres og videreutvikles.

Et annet område som vektlegges er miljøvennlig transport. Flere av privatpersonene etterspør et rimelig og godt kollektivtilbud, samt rosa busser i flere bydeler. Tilrettelegging for sykling er også ønsket, blant annet i form av flere sykkelstativ og sykkelvennlige gater. Samtidig

problematiseres tilgjengelighetsaspektet i forbindelse med å satse på sykling og kollektivtransport. Eksempelvis vises det til at noen, blant annet eldre, gravide og mennesker med funksjonsnedsettelse kan ha behov for bil i hverdagen, og at mangel på parkeringsplasser kan fungere som en barriere mot å delta på ulike arenaer.

Flere av privatpersonene ønsker også et fokus på å redusere støy og forurensning i byen. Innspill til strategien på området god miljø- og klimatilpasning kan med fordel sees i sammenheng med de øvrige områdene i strategien. Flere privatpersoner etterspør satsninger innenfor de øvrige områdene som har en klima/miljø-profil. Videre ønsker flere privatpersoner at det sikres et tilbud som legger opp til sirkulært forbruk og utlån/deling av blant annet utstyr, kunnskap og bøker i alle bydeler. Noen spilte inn at utlåsentraler bør være i nærheten av områder for aktivitet. Enkelte privatpersoner ønsker styrket innsats for å redusere matsvinn.

9 Tilnærminger til felles innsatsområder

I forbindelse med hvert av områdene for felles innsats er det tilknyttet egne tilnærminger for hvordan det aktuelle området skal arbeides med. Interne og eksterne virksomheter har blitt bedt om å komme med innspill til tilnærmingene i strategiutkastet. Interne virksomheter ble bedt om å vurdere hvilke tilnærminger på hvert av de seks områdene de anser som viktigst, samt fikk mulighet til å gi øvrige kommentarer til tilnærmingene. Eksterne virksomheter ble kun bedt om å gi kommentarer til tilnærmingene.

9.1 Alle skal ha trygge og stabile levekår

Innspill fra interne virksomheter på tilnærminger

Blant de fire tilnærmingene for å nå målet om at alle skal ha trygge og stabile levekår mener interne virksomheter at de tre viktigste tilnærmingene er: samordne kommunenes eksisterende virkemidler og vurdere nye for å styrke privatpersonenes levekår (89 prosent), arbeide for bedre utvalgte gruppers levekår (78 prosent) og mobilisering av privatpersonenes ressurser og nettverk (61 prosent), se figur 8.

Figur 8. Viktigste tilnærminger under området "Alle skal ha trygge og stabile levekår" (n=18)

Interne virksomheter mener at arbeidsrettede tiltak er en viktig tilnærming for å sikre trygge og stabile levekår og uttrykker at det mangler en tilnærming som går på å styrke insitamentene for å ivareta ordinær jobb. Interne virksomheter uttrykker videre at det bør legges opp til en tilnærming som i høyere grad støtter arbeidet med å sikre bedre tilgang på bolig. Mange

vanskeligstilte målgrupper anses ikke å ha god nok tilgang på bolig. Enkelte interne virksomheter foreslår at det bør vurderes en tilnærming som i høyere grad adresser levekårsarbeid overfor utsatte familier. Det trekkes frem særlig fokus på arbeid og helseavklaring for foreldre og deltakelse i barnehage og skole blant for barn. Noen interne virksomheter mener det bør vektlegges systematisk og sammenhengende tiltak rettet mot barn og unge i tilnærmingene som skal fremme trygge og stabile levekår.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

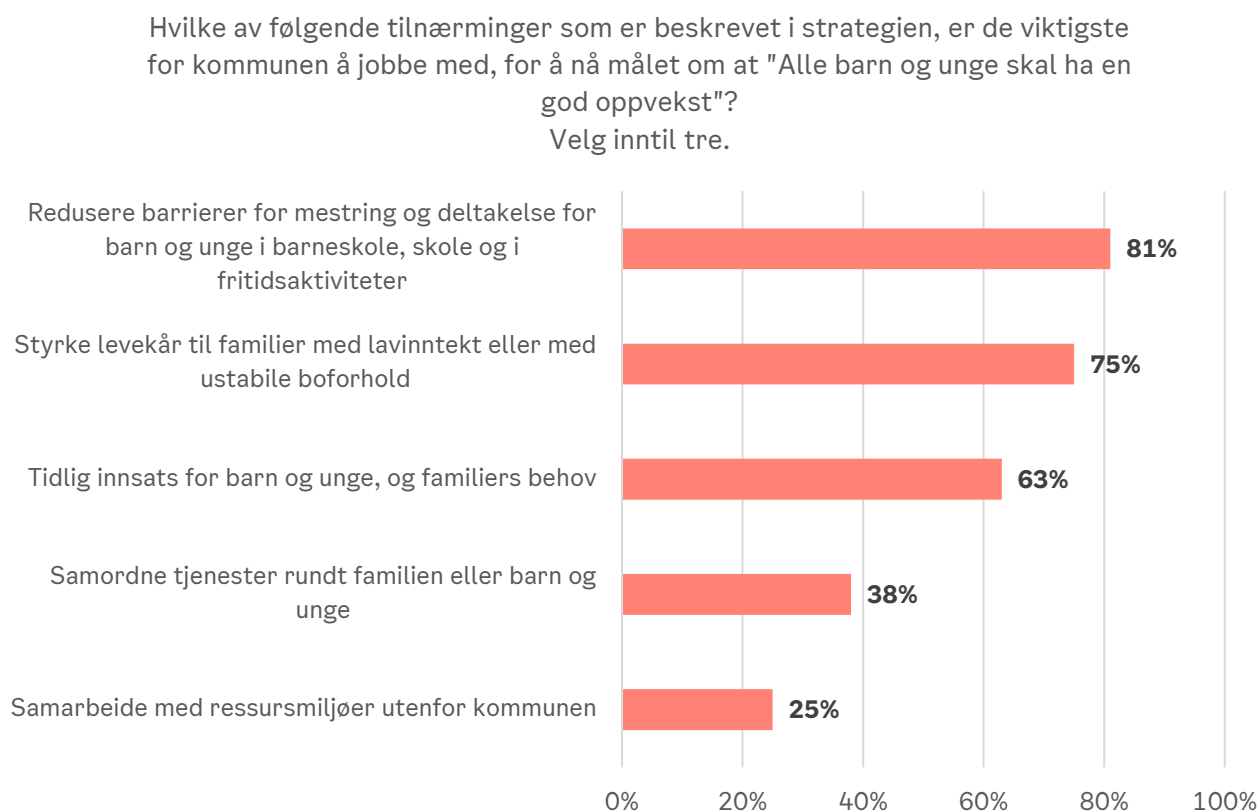
Flere eksterne virksomheter ønsker at det i innsatsområdet for trygge og stabile levekår vektlegges en tilnærming som styrke den arbeidsrettede innsats. Noen eksterne virksomheter fremhever økt fokus på flyktninger og arbeidsforbedrende tiltak, mens andre nevner systematisk samarbeid med aktører utenfor kommunen for etablering av arbeidsplasser og tilgang til kvalifisering. Andre eksterne virksomheter ønsker en tilnærming som i høyere grad fokuserer på å sikre tilgang på bolig og stabile boforhold. Dette gjelder å sørge for et variert botilbud med god bokvalitet som dekker privatpersonenes behov. Eksempelvis nevnes boligpolitiske verktøy, fokus på vanskeligstilte leieboere i private utleieboliger, universell utforming, etablering av små og trygge samlokaliserte boliger med mer.

9.2 Alle barn og unge skal ha en god oppvekst

Innspill fra interne virksomheter på tilnærminger

Blant de fem tilnærmingene for å nå målet om at alle barn og unge skal ha en god oppvekst mener interne virksomheter at de tre viktigste tilnærmingene er: redusere barrierer for mestring og deltakelse for barn og unge i barneskole, skole og fritidsaktiviteter (81 prosent), styrke levekår til familier med lav inntekt eller ustabile boforhold (75 prosent) og tidlig innsats for barn og unge, og familiers behov (63 prosent), se figur 9.

Figur 9. Viktigste tilnærminger under området "Alle barn og unge skal ha en god oppvekst" (n=16)

Bedre helse og livskvalitet blant studenter

Det er blant noen interne virksomheter et ønske om en tilnærming som mer direkte henvender seg til studenter helse og livskvalitet. Eftervirkninger av pandemien mener noen eksterne virksomheter fordrer en målrettet tilnærming til denne målgruppen.

Tilrettelegge for fritids- og kulturaktiviteter hvor alle barn og unge kan delta

Økt fokus på å tilrettelegge for at alle barn og unge kan inkluderes i fritids- og kulturaktiviteter vurderes av enkelte interne virksomheter som en viktig tilnærming i arbeidet med at barn og unge har en god oppvekst. Denne tilnærmingen krever økt samarbeid med frivilligheten og økonomiske tiltak for at barn i lavinntekt familier kan delta i fritids- og kulturaktiviteter.

Sikre bedre forhold for systematisk folkehelsearbeid

Noen interne virksomheter trekker frem at forhold i kommunen hemmer samarbeidet og utviklingen av det systematisk folkehelsearbeidet i kommunen. Interne virksomheter ønsker at det i høyere grad blir mulig å kunne tilpasse folkehelsearbeidet til lokale behov for forebyggende arbeid og samhandling.

Sikre bedre inkludering av barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Økt inkludering av barn med funksjonsnedsettelse er en tilnærming som bør prioriteres ifølge enkelte interne virksomheter. Tilnærmingen er viktig for å sikre likeverdig deltakelse i samfunnet for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Systematisk arbeid for å fremme deltakelse i barnehager

Enkelte uttrykker at systematisk arbeid for å fremme deltakelse i barnehager bør vektlegges i tilnærmingene til innsatsområdet. Arbeid med å avdekke barrierer for deltakelse, og innsatser for å øke rekruttering til barnehager er ønskelig.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

Tidlig innsats for barn og unge

Noen eksterne virksomheter foreslår å styrke fritidsaktiviteter og fritidsklubbers rolle i arbeidet med tidlig innsats. Dette kan bidra til inkludering og sosiale fellesskap samt medvirke til å forebygge ensomhet blant barn og unge. I arbeidet med tidlig innsats vektlegges kompetanseheving blant ansatte. Andre innspill omhandler psykososiale tiltak i barnehager, leksehjelp, undervisning i seksuell helse i barnehager og skoler, antidiskrimineringsarbeid samt styrking av aktivitets- og opplæringsstilbudet innen friluftsliv.

Tiltak rettet mot barn i familier med lavinntekt

Noen eksterne virksomheter fremhever et ønske om konkret innsats rettet mot barn i familier med vedvarende lavinntekt. For å motvirke utfordringer som kan følge av å vokse opp i lavinntektsfamilier foreslås å styrke barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter, tilby leksehjelp og sikre gode barnehage tilbud i utsatte områder.

Sunn mat til alle barn og unge

Sunn mat til alle barn og unge løftes frem av flere eksterne virksomheter. Skole, AKS, barnehage og fritidstilbud trekkes frem som viktige arenaer for dette tiltaket. Eksterne virksomheter fremhever også systematisk gjennomgang av innkjøpsordninger og kompetanseløft som viktige tiltak inn mot arbeidet med sunn mat til barn og unge.

Tiltak på barn og unges nærmiljøarenaer

Skole og barnehage som en viktig sosial arena for barn og unge er også et innspill fra eksterne virksomheter. Eksterne virksomheter fremhever at strategien gir styrket mulighet å øke aktiviteter som er systematiske, langvarige og forutsigbare, men at det kan tydeliggjøres i større

grad at tiltakene skal treffe barn og unge på de nærmiljøarenaene de ferdes på. Skoler, fritidsklubber og barnehager kan i høyere grad benyttes inn mot arbeidet med å skape gode oppvekstforhold for barn og unge. Eksempelvis fremhever noen eksterne virksomheter forbedring av uteområder i barnehager og skoler, økt tilgang på friluftsområder og aktivitetstilbud.

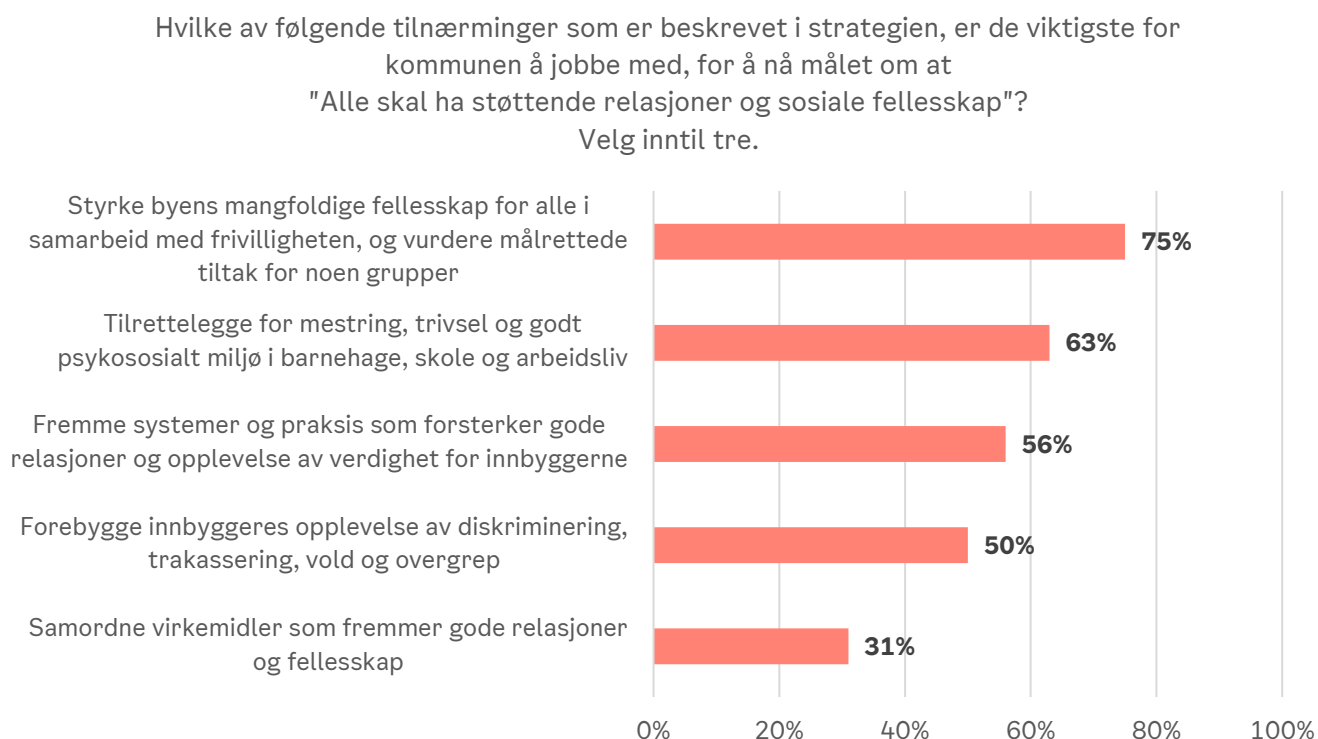
9.3 Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap

Interne og eksterne virksomheter har få innspill til tilnærminger på dette området.

Innspill fra interne virksomheter

Blant de fem tilnærmingene for å nå målet om at alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap mener interne virksomheter at de tre viktigste tilnærmingene er: styrke byens mangfoldige fellesskap for alle i samarbeid med frivilligheten, og vurdere målrettede tiltak for noen grupper (75 prosent), tilrettelegge for mestring, trivsel og godt psykososialt miljø i barnehage, skole og arbeidsliv (63 prosent) og fremme systemer og praksis som forsterker gode relasjoner og opplevelse av verdighet for privatpersonene (56 prosent), se figur 10.

Figur 10. Viktigste tilnærminger under området "Alle skal ha støttende relasjoner og sosiale fellesskap" (n=16)

Utsatte grupper

Enkelte etterspør et større fokus på utvalgte grupper, deriblant mennesker med demens, mennesker med funksjonsnedsettelse, personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, samt eldre og andre grupper som ikke deltar på arenaene barnehage, skole og arbeidsliv ikke fanges opp i strategien på dette området.

Frivilligheten

Noen savner at frivilligheten gis en større rolle og peker på potensiale for å legge til rette for gode rammevilkår gjennom byplanlegging og byutvikling.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

Tilpassede tiltak for utsatte grupper

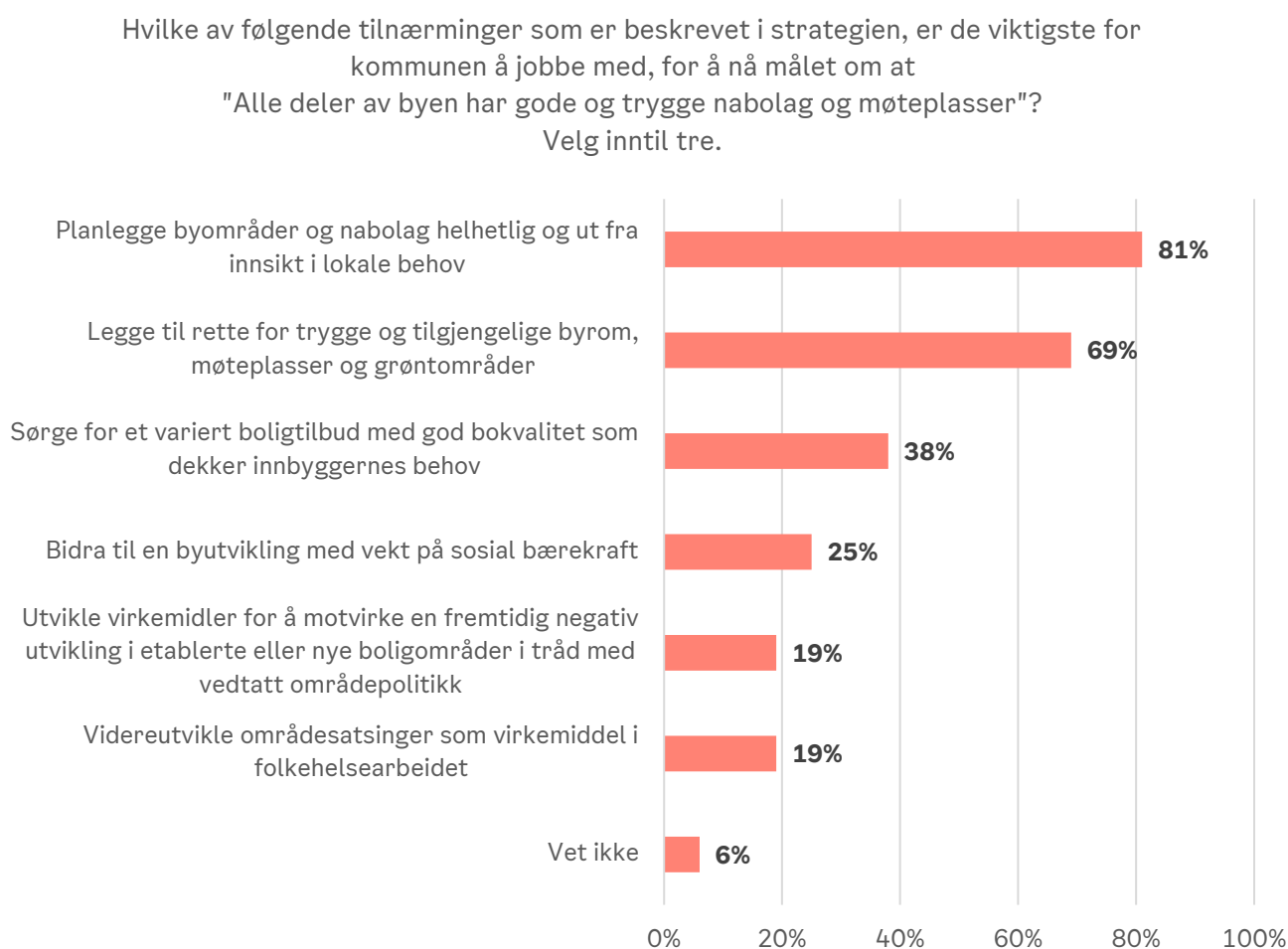
Det er ønskelig med en spesifisering av utsatte grupper, og at det utvikles konkrete tiltak tilpasset disse. Slike tilpassede tiltak kan med fordel fokusere på å redusere negative holdninger, og å skape trygge sosiale relasjoner. Eksterne virksomheter ønsker også tiltak rettet mot mennesker som har blitt utsatt for vold og seksuell trakassering, med formål om å fremme støttende relasjoner og trygge fellesskap.

9.4 Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser

Innspill fra interne virksomheter på tilnærminger

Blant de seks tilnærmingene for å nå målet om at Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser mener interne virksomheter at de tre viktigste tilnærmingene er: planlegge byområder og nabolag helhetlig og ut fra innsikt i lokale behov (81 prosent), legge til rette for trygge og tilgjengelige byrom, møteplasser og grøntområder (69 prosent) og sørge for et variert boligtilbud med god bokvalitet som dekker privatpersonenes behov (38 prosent), se figur 11.

Figur 11. Viktigste tilnærminger under området "Alle deler av byen har gode og trygge nabolag og møteplasser" (n=16)

Fjerne strukturelle hindringer for å få til folkehelsearbeid på tvers av bydeler og etater

Interne virksomheter fremhever at strategien bør tydeliggjøre behovet for å fjerne strukturelle hindringer i arbeidet med områdeløft. Noen ønsker at det legges bedre til rette for å inkludere relevante etater i arbeidet med gode og trygge nabolag og sosiale møteplasser for å sikre bedre arbeidsprosesser for folkehelsearbeidet. Andre nevner forpliktende arealbestemmelser som kan sikre at eksempelvis idrettsflater kan prioriteres.

Økt satsning på utsatte nabolag

Det fremheves av flere interne virksomheter at for å nå målet om gode og trygge nabolag og sosiale møteplasser bør strategien inkludere en tilnærming knyttet til å styrke satsning og prioritere utsatte nabolag.

Øke tilgang på sosiale møteplasser og arenaer for egenorganisert aktivitet

For å fremme gode og trygge nabolag og sosiale møteplasser foreslår interne virksomheter en tilnærming om å øke tilgang på sosiale møteplasser og arenaer for egenorganisert aktivitet. Ulike målgrupper som blant annet unge og eldre nevnes som aktuelle for tilnærmingen.

Sikre tilgjengelighet

Interne virksomheter etterspør en tilnærming om å tilrettelegge for at grøntområder, byrom og nabolag blir utformet slik at ulike målgrupper opplever at de er tilgjengelig for alle, uansett funksjonsevne og alder.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

Styrke utearealer i barnehager og skoler

Eksterne virksomheter mener at det bør arbeides for å forbedre utearealer i barnehage og skole. Uteområder anses som viktige sosiale møteplasser for barn og unge samt viktige for lek og egenorganisert aktivitet. Særlig sistnevnte har betydning inn mot arbeidet med å fremme fysisk aktivitet blant barn og unge.

Bedre utnyttelse av eksisterende bygg og lokaler for å skape sosiale møteplasser

Eksterne virksomheter mener at det i større grad kan arbeides med å tilgjengeliggjøre offentlige lokaler slik at disse kan anvendes på nye måter. Offentlige lokaler anses å ha stort potensial som samarbeidsarenaer og nærmiljøarenaer. Bruken av offentlige lokaler antas å kunne åpne opp for systematisk tilbud av fritidsaktiviteter og andre tilbud som kan komme privatpersoner til gode. Øke tilgang på grøntområder, friluftsliv og aktivitetstilbud i nærmiljøer

Andre innspill fra eksterne virksomheter omhandler å øke tilgang på grøntområder, friluftsliv og aktivitetstilbud i nærmiljøer for å fremme egenorganisert aktivitet og sosialt samvær. Eksterne virksomheter fremhever at det bør etableres sammenhengende grøntstrukturer og nye friluftsområder, samtidig som det unngås at viktige natur- og friluftsområder bygges ned.

Stryke kompetanse og ressurser i utvikling av nye nærmiljøer

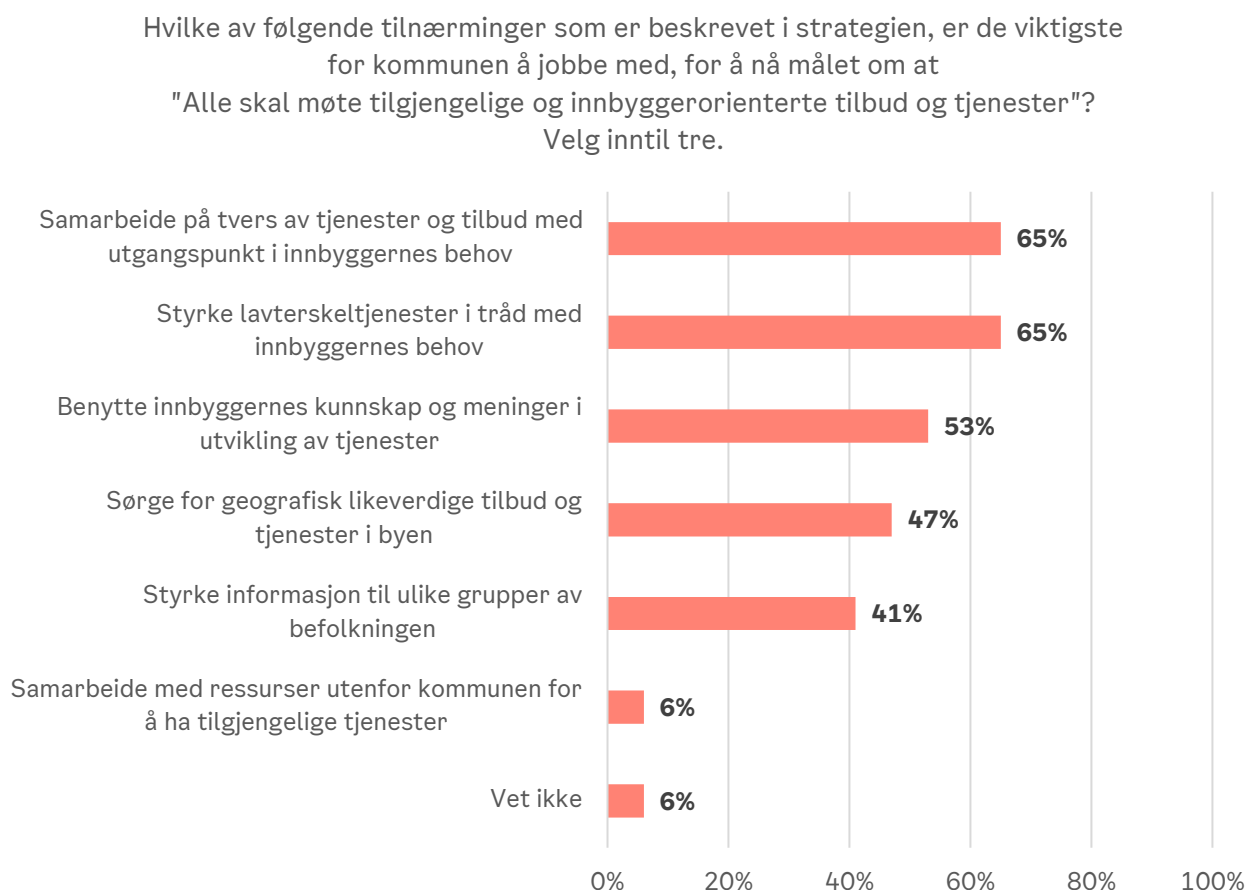
Utfordringen ved å skape gode nærmiljøer ligger, ifølge eksterne virksomheter, i mangelen på kompetanse og ressurser til å gjennomføre gode behovskartlegginger og medvirkningsprosesser. Det anses derfor som et viktig tiltak å sikre kompetanse og ressurser i arbeidet med utvikling av gode og trygge nabolag og møteplasser.

9.5 Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester

Innspill fra interne virksomheter på tilnærminger

Blant de seks tilnærmingene for å nå målet om at Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester mener interne virksomheter at de tre viktigste tilnærmingene er: styrke lavterskeltjenester i tråd med privatpersonenes behov (65 prosent), samarbeide på tvers av tjenester og tilbud med utgangspunkt i privatpersonenes behov (65 prosent) og benytte privatpersonenes kunnskap og meninger i utvikling av tjenester (53 prosent), se figur 12.

Figur 12. Viktigste tilnærminger under området "Alle skal møte tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester" (n=17)

Brukermedvirkning for tilpasset og tilgjengelige tilbud og tjenester

For å sikre tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester uttrykker interne virksomheter at tilnærmingen brukermedvirkning i tjenesteutvikling bør vektlegges i høyere grad.

Interne virksomheter mener at tilnærmingene for området tilgjengelige og innbyggerorienterte tjenester bør inkludere tilgjengelige tilbud som er tilpasset privatpersonenes behov og at det bør være fokus på geografisk tilgjengelighet. Å styrke informasjons- og kommunikasjonsarbeidet anses også som viktig.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

Brukermedvirkning/brukerinvolvering

Innspillene om brukermedvirkning handler om at tiltak i høyere grad skal fokusere på privatpersoners behov. For å få dette til foreslår noen eksterne virksomheter større grad av samarbeid med brukerorganisasjoner. Andre eksterne virksomheter mener samarbeid på tvers av tjenester vil bidra til at privatpersoners behov i høyere grad vil kunne imøtekommes.

Informasjons- og kommunikasjonstiltak

Informasjons- og kommunikasjonstiltak rettet mot privatpersoner handler om et ønske om at det arbeides mer systematisk med å dele/spre informasjon om tilbud og tjenester. Eksterne virksomheter uttrykker at det finnes mange gode tilbud og tjenester, men at disse er dårlig kjent blant både privatpersoner og helsepersonell/førstelinjemedarbeidere. Et viktig tiltak er derfor å jobbe systematisk med å synliggjøre og spre informasjon om tilbud og tjenester slik at disse i større grad kan benyttes. Dette innebærer også å sikre informasjon på ulike språk og i et enkelt format. Noen eksterne virksomheter foreslår at det samarbeides med minoritetsorganisasjoner om å spre informasjon om tilbud og tjenester. Andre eksterne virksomheter mener at digitale kommunikasjonsverktøy bør anvendes i større grad.

Tilbud og tjenester til utsatte målgrupper

Det foreslås at prisen på utvalgte tilbud og tjenester reduseres for utsatte målgrupper. Dette skal sikre at tilbud og tjenester blir tilgjengelige for lavinntektsgrupper. Noen eksterne virksomheter ønsker flere tilbud og tjenester som er gratis for utsatte privatpersoner. Interne virksomheter foreslår også å etablere flere tjenester og tilbud blant annet til samer og personer med rusproblemer og psykiske lidelser. Andre forslag går på å styrke tilbudet ved frisklivssentralene og styrke lavterskeltjenester i tråd med privatpersoners behov.

Universell utforming

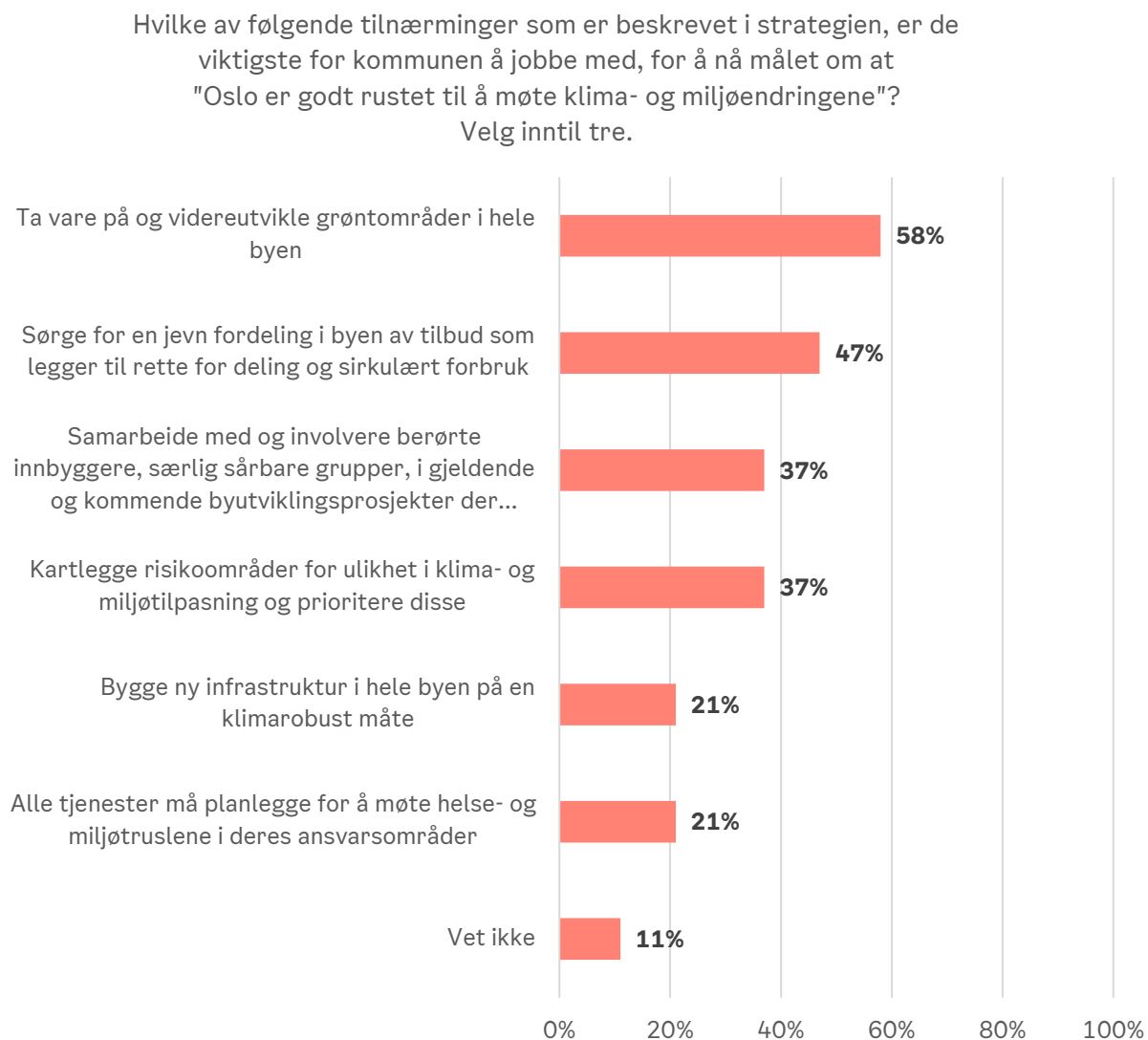
For å skape tilgjengelige og innbyggerorienterte tilbud og tjenester ønsker flere eksterne virksomheter større fokus på universell utforming. Flere eksterne virksomheter uttrykker at det er behov for å tenke universell utforming gjennom hele tjenestekjeden, for at tilbud og tjenester skal være tilgjengelige for alle. Dette omhandler blant annet transport, parkeringsplasser, og fysisk tilrettelegging av lokaler mm.

9.6 Oslo er rustet til å møte klima- og miljøendringene

Innspill fra interne virksomheter på tilnærminger

Blant de seks tilnærmingene for å nå målet om at *Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene* mener interne virksomheter at de fire viktigste tilnærmingene er: *ta vare på og videreutvikle grøntområder i hele byen* (58 prosent), *sørge for en jevn fordeling i byen av tilbud som legger til rette for deling og sirkulært forbruk* (47 prosent), *kartlegge risikoområder for ulikhet i klima- og miljøtilpasning og prioritere disse* (37 prosent) og *samarbeid med og involvere berørte privatpersoner, særlig sårbare grupper, i gjeldende og kommende byutviklingstiltak der klimatilpasningstiltak er sentralt* (37 prosent), se figur 13.

Figur 13. Viktigste tilnærminger under området "Oslo er godt rustet til å møte klima- og miljøendringene (n=19)

Synliggjøre hvordan ulike målgrupper kan bidra i klimaomstillingen

Enkelte mener at strategien i større grad bør adressere hvordan man kan bidra til at ulike grupper får mulighet til å delta i klimaomstillingen. Viktigheten av å bruke kommunens lovpålagte brukerråd understrekes. Enkelte interne virksomheter uttrykker at det bør legges opp til bolig- og næringsutvikling med gjenbruk og ombygging av eksisterende bygninger.

Robuste og attraktive grøntområder i hele byen

Noen interne virksomheter ønsker et større fokus på å ivareta og utvikle grøntområder. Det kan med fordel tydeliggjøres at begrepet «grøntområder» både referer til fjorden, marka, parker og natur i nærmiljøet. Det er viktig at grøntområder innrettes på en slik måte at de både ivaretar menneskelige behov og er robuste mot temperatursvingninger og nedbør som følge av klimaendringer. Hensynet til grøntområder bør i større grad ivaretas i forbindelse med boligbygging. Offentlige byggeprosjekter bør på dette området gå foran som et godt eksempel.

Kartlegge potensielle konsekvenser av klimaendringer og klimatiltak

Som oppfølging av strategien bør det vurderes om det skal utarbeides risikoanalyser for fysisk og psykisk helse og helseberedskapsplaner som tar hensyn til hendelser forårsaket av klimaendringer og ødelagt natur. Klimasårbarhetsanalysen for Oslo og NOU om klimatilpasning vises til som relevante kilder for folkehelsestrategien. Mennesker som av ulike grunner har redusert mobilitet er ekstra sårbare for ulikhet som følge av klima- og miljøtiltak. Tiltak myntet på å redusere bilbruk kan for eksempel treffe denne gruppen skjevt ettersom flere ofte er avhengige av bil for å ha mulighet til å delta på aktiviteter.

Klima- og miljøtilpasning

Noen interne virksomheter peker på utvalgte områder hvor det antas å oppstå behov for tilpasninger som følge av klima- og miljøendringer. Det vises til at klimaendringer vil kunne endre rammebetingelsene for fritidsaktiviteter. Det kan bli nødvendig med en overgang fra vinteridrett til andre aktiviteter eller større bruk av innendørs arenaer. Temperaturøkning som følge av klimaendringer er ventet å gi behov for temperaturregulerende tiltak i sykehus og andre helseinstitusjoner. Det må også være beredskap for posttraumatiske lidelser, depresjon og angstlidelser i etterkant av ekstremvær og naturkatastrofer. Videre er det sentralt at arbeidet med å forberede seg på klimaendringene og helseutfordringene dette medfører ikke gjøres isolert, men integreres i arbeidet i hele kommunen.

Støy og forurensning

Enkelte av de interne virksomhetene etterspør et større fokus på støy og forurensning i strategien. Det vises både til luftforurensning og forurensning fra gummidekke ved skoler og barnehager. I områder som er særlig utsatt for støy og luftforurensning vil det være særlig viktig med god arealplanlegging for å ivareta folkehelsen.

Innspill fra eksterne virksomheter på tilnærminger

Byutvikling og ivaretagelse av grøntområder

Eksterne virksomheter peker på viktigheten av variert natur, sammenhengende grøntområder, skånsomme og attraktive tilretteleggingstiltak (for eksempel turveier, badeplasser o.l.) og geografisk nærhet som viktige elementer. Enkelte ønsker at boligplaner skal ta hensyn til eksisterende natur og ivareta denne i størst mulig grad, og i større grad utnytte allerede bebygde arealer. Behovet for å gjenåpne bekker og elver langs turveier og arbeid for å redusere støy nevnes også som innspill. Eksterne virksomheter nevner at det er potensiale for bedre samarbeid med ressurser utenfor kommunene innen klima- og miljøområdet.

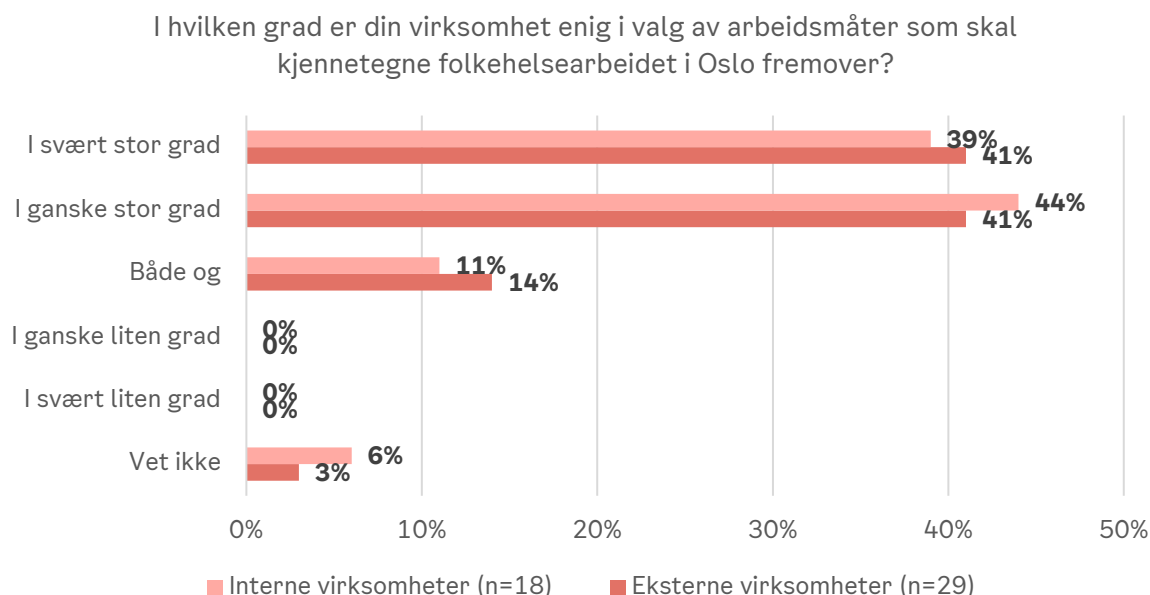
Styrke universell utforming av miljøvennlige alternativer nevnes som en mulig tilnærming.

Eksempelvis i forbindelse med kollektivtransport, utforming av ladestasjoner for elbil og utlånsordninger for utstyr.

10 Arbeidsmåter

I utkast til Folkehelsestrategi for Oslo 2023-2030 skisseres det opp fire arbeidsmåter som skal bidra til et systematisk og godt folkehelsearbeid. Disse fire er: *kunnskapsbasert praksis*, *samordning og felles ansvar*, *styrke ressurser systematisk* og *samarbeid med miljøer utenfor kommunen*. Virksomhetene som leverte høringsinnspill til strategien ble bedt om å vurdere i hvilken grad de var enige i valg av arbeidsmåter. Majoriteten av de interne og eksterne virksomhetene som svarte på spørsmålet oppgir at de i ganske eller svært stor grad støtter de valgte arbeidsmåtene, se figur 14.

Figur 14. Interne og eksterne virksomheters vurdering av arbeidsmåter

Interne virksomheter ble bedt om å svare på hva de mener bør vektlegges innenfor hver av de fire arbeidsmåtene, samt eventuelle øvrige innspill. Eksterne virksomheter ble kun spurt om arbeidsmetoden *samarbeid med miljøer utenfor kommunen* konkret samt øvrige innspill.

10.1 Kunnskapsbasert praksis

Innspill fra interne virksomheter på arbeidsmåter

Tilgjengeliggjøring og deling av kunnskap

Innenfor arbeidsmåten kunnskapsbasert praksis ønsker flere interne virksomheter at tilgjengeliggjøring og deling av kunnskap vektlegges. De interne virksomhetene etterspør en systematisert og koordinert kunnskapsinnhenting hvor ansvaret i større grad legges sentralt. Det er ønskelig med mer statistikk og kunnskap på bydels og delbydelsnivå for å styrke treffsikkerheten til tiltak og redusere sannsynligheten for utilsiktede negative konsekvenser.

Eksisterende kunnskapsgrunnlag kan i større grad benyttes til dette formålet. Samtidig mangler kommunen statistikk på visse temaer, som innvandrerhelse og kommunens tjenester. Videre er god formidling av kunnskap ut til de som skal benytte seg av den viktig. Det kan være interessant å kartlegge barrierer mot å ta i bruk forskningsbasert kunnskap. Samarbeid mellom forskningsmiljøer og politikere kan også være aktuelt.

Enkelte påpeker at kommunens plikt til å ha oversikt over befolkningens helsetilstand og faktorer som kan påvirke denne også inkluderer forhold relatert til klimaendringer. Eksempelvis økt ulykkes- og sykdomsrisiko knyttet til blant annet ekstreme temperaturendringer, flom- og skredfare, dårlig vedlikeholdte ledningsnett for vannforsyning, økning i vektorbårne smittebærere, nye sykdommer og utvidet pollensesong.

Evaluering av tiltak og deling av resultater

Interne virksomheter påpeker viktigheten av å evaluere tiltak. I dette ligger både å gjennomføre evalueringer av tiltak som iverksettes, og at det iverksettes tiltak som har vist seg å ha en effekt. Evaluering av tiltak bør settes i system, slik at tidligere prosjekter og resultater fanges opp for eventuell videreføring/implementering. Videre bør det legges opp til deling av resultater og erfaringer på tvers av kommunens sektorer og virksomheter.

Medvirkningsprosesser

Relevante aktører som blant annet brukere, frivillige organisasjoner og næringsliv bør ifølge eksterne virksomheter involveres i utvikling av tjenester og tilbud. Det bør legges opp til gode medvirkningsprosesser.

Innspill fra eksterne virksomheter

Godt og dekkende kunnskapsgrunnlag og medvirkning

Flere eksterne virksomheter er positive til kunnskapsbasert praksis som en arbeidsmåte. Det må sikres god statistikk og forskning som dekker kunnskapsbehovet og som oppleves relevant for praksisfeltet. Erfaringsbasert praksis og medvirkning bør ifølge enkelte gis en viktigere rolle. Her er det viktig å prioritere gode prosesser for medvirkning og behovskartlegging.

Evaluering av tiltak

Fokuset på systematisk evaluering, inkludert utvikling av mål og indikatorer, trekkes av flere frem som positivt. Det er nyttig om tiltak som har en tilfredsstillende effekt i større grad videreføres. Evaluering, implementering og finansiering bør ses i sammenheng. De langsiktige økonomiske gevinstene av helsefremmende og forbyggende arbeid bør i større grad tydeliggjøres ovenfor beslutningstakere.

10.2 Samordning og felles ansvar

Innspill fra interne virksomheter på arbeidsmåter

Felles rammeverk

Flere interne virksomheter ønsker at utvikling av felles rammeverk for det systematiske folkehelsearbeidet vektlegges innenfor arbeidsmåten «Samordning og felles ansvar». Utvikling av felles rammeverk innebærer en samkjøring av prosesser, rutiner, mål og virkemidler.

Folkehelseeffekter bør vurderes i relevante planprosesser i andre sektorer, blant annet når det gjelder klimatilpasning og reduksjon av utslipp. Samkjøring av mål bør også gjenspeiles i budsjett. Enkelte etterspør mer kraftfulle og innovative virkemidler enn samkjøring av prosesser, rutiner og mål.

Tydeliggjøring av ansvar og gode samarbeidsstrukturer

Et annet element som bør vektlegges er tydeliggjøring av ansvar og gode strukturer for tverrsektorielt samarbeid. Strategien bør følges opp i virksomhetsstyringen, og strategiens mål kan med fordel kobles opp mot tildelingsbrev og budsjett. Det bør også gjøres en innsats for å bygge ned silotankegangen mellom de ulike sektorene. Enkelte etterspør også at strategien sier noe om hvordan samarbeid og effekten av samhandlende tiltak kan måles.

Innspill fra eksterne virksomheter på arbeidsmåter

Samarbeid og deling og utnyttelse av kompetanse

Det pekes på et potensiale for å styrke samarbeidet innad i kommunen, på tvers av sektorer, bydeler, tjenester og profesjonsgrupper, samt innad i tjenestene. Dagens organisering i sektorer, samt blant annet skolegrenser som ikke følger bydelsgrenser, kan bidra til å gjøre samordning krevende. Barrierer for samordning bør identifiseres, og eventuelle tilpasninger gjøres.

Flere eksterne virksomheter ønsker å knytte folkehelsearbeidet tettere opp mot andre etater og annet relevant lovverk, eksempelvis Plan- og bygningsetaten/Plan- og bygningsloven og boligpolitisk lovgivning. Det bør utvikles gode prosesser og samarbeidspraksiser som kan utløse synergieffekter. Det er viktig å bygge ned barrierer mellom tjenestene, og de ulike tjenestene og tilbudene bør i større grad gjøres kjent for hverandre.

Eksterne virksomheter foreslår å se arbeidet med folkehelse i Oslo kommune i sammenheng med andre eksisterende initiativer, planer og strategier. Det argumenteres for at Oslo kommune med fordel kan knytte seg til nasjonale strategier og planer som er relevant i et folkehelseperspektiv. Dette kan tilrettelegge for et mer smidig og systematisk tverrsektorielt samarbeid.

Enkelte peker på behovet for kompetansedeling og bedre utnyttelse av kompetanse. Førstnevnte innebærer å legge til rette for systematisk læring og deling på tvers av organisasjonen på folkehelseområdet. Sistnevnte knytter seg til oppgavedeling, og handler om at det bør legges til

rette for at ansatte får brukt hele sin kompetanse. Tematikken rundt dette i strategien kan tydeliggjøres.

Mål og indikatorer

Arbeidsmåten «Samordning og felles» ansvar legger opp til et helhetlig perspektiv på folkehelse, og det pekes på et potensial for å se flere områder i sammenheng over tid. En forutsetning for å lykkes med denne arbeidsmåten er at det også er samordning mellom mål og indikatorer på tvers av sektorer og virksomheter. Målene og indikatorene bør gi aktørene insentiver til å se helheten i folkehelsearbeidet. Samkjøring av ulike budsjetter for prosjekter som bidrar til gevinster på flere områder nevnes også som en aktuell tilnærming.

10.3 Styrke ressurser systematisk

Innspill fra interne virksomheter på arbeidsmåter

Konkretisering og prioritering

Interne virksomheter etterspør en tydeligere konkretisering av hva arbeidsmåten «Styrke ressurser systematisk» innebærer. Videre foreslås det å skille mellom sosiale og fysiske ressurser i større grad. Utover dette uttrykkes en usikkerhet knyttet til hvorvidt dette kapittelet tilfører noe konkret til strategien i det hele tatt. Her foreslås det heller å inkludere punktet i kapittelet om «Støttende relasjoner og sosiale fellesskap» eller «Barn og unge har en god oppvekst», der tilnærmingen «Mobilisering av privatpersonenes ressurser og nettverk» kan omfatte dette elementet.

Det poengteres at det burde gjøres en tydeligere prioritering av økonomiske ressurser. Ressurser bør i større grad tildeles bydelene som har størst utfordringer. Det etterspørres at strategien er tydeligere på prioriteringer og systematisk arbeid rettet mot levekårsutsatte områder.

Innspill fra eksterne virksomheter på arbeidsmåter

Konkretisering og avgrensning

I tilbakemeldingene fra eksterne virksomheter pekes det på at det vil være nyttig å avgrense områdene det er et ønske om å styrke ressursene innenfor. Videre påpekes behovet for en ytterligere beskrivelse av hva som er «godt nok» innenfor disse områdene.

10.4 Samarbeid med miljøer utenfor kommunen

Innspill fra interne virksomheter på arbeidsmåter

Tydeliggjøring av aktuelle samarbeidspartnere

Flere interne virksomheter vektlegger behovet for samskaping og samarbeid med aktører utenfor kommunen for å lykkes med å redusere sosial ulikhet og øke livskvalitet. Her trekkes det spesielt fram samarbeid med frivillig sektor og ulike kompetansemiljøer som universiteter og høyskoler. Gjennom å samarbeide er det ønskelig at kommunen blant annet får å økt kunnskap om ulike befolkningsgrupper og deres konkrete utfordringer. Utover dette etterspørres en konkretisering av «miljøer utenfor kommunen», og det poengteres at det er uklart om det gjelder miljøer utenfor kommunens geografiske bygrense, eller utenfor Oslo som virksomhet.

Innspill fra eksterne virksomheter på arbeidsmåter

Behov for koordinatorrolle for bedre samarbeid

Et av hovedfunnene tilknyttet samarbeid med miljøer utenfor Oslo kommune dreier seg om behovet for en koordinatorrolle. Det uttrykkes en bekymring over at det er vanskelig å navigere i kommunen, hovedsakelig tilknyttet å finne ut av hvor og med hvem man skal ta kontakt. Det er derfor ønskelig at en koordinatorrolle skal bistå med å koordinere og samordne samarbeid med eksterne miljøer. Særlig frivillige organisasjoner etterspør enklere søknadsprosesser for oppstart av ulike lavterskeltilbud, tillatelser og støtteordninger. Det påpekes at i de tilfeller en slik koordinatorrolle til dels allerede eksisterer, preges den av utilfredsstillende tilgjengelighet. Utover dette ønsker de eksterne virksomhetene at kommunene i større grad skal oppfordre til samarbeid med eksterne utenfor kommunen. Enkelte uttrykker også et ønske om å bli tatt på alvor av kommunene gjennom å i større grad få henvendelser besvart og fulgt opp.

I forlengelsen av de praktiske konsekvensene av en koordinatorrolle vektlegger eksterne virksomheter hvordan koordinatorrollen kan bidra til å styrke kompetanse og formidle kunnskap. En slik ressurs kan bidra til å spre kunnskap om hvordan eksterne miljøer kan bidra til å nå Oslo kommunes mål, samt fasiliteter samarbeid. Innspillene uttrykker et behov for at kommunens kompetanse styrkes på dette punktet, og at handlingsrommet for samarbeid utvides. Eksterne virksomheter ønsker at strategien tydeliggjør hvordan slike samarbeid kan se ut, samt hvilke muligheter de ulike kommunale etatene har innenfor folkehelsefeltet. Det foreslås at strukturer for samarbeidet bør konkretiseres ytterligere i strategien. Gjennom å formidle kunnskap om og tilrettelegge for samarbeidet tilknyttet hvordan eksterne miljøer kan bidra til å nå Oslo kommunes mål, kan det resultere i at kommunen utvikler et mer likeverdig tilbud.

Frivillige og ideelle organisasjoner

Eksterne virksomheter er særlig opptatt av samarbeid mellom kommunen og frivillige og ideelle organisasjoner, og behov for evaluering av eksisterende samarbeid. Det pekes blant annet på at

frivillige, både som enkeltpersoner og grupper, bør løftes fram og ansees som en ressurs for kommunen. For å gjennomføre dette på en effektiv måte er det behov for evaluering.

10.5 Andre innspill til arbeidsmåter for god helse og livskvalitet

Innspill fra interne virksomheter på arbeidsmåter

Tydeligere sammenheng mellom arbeidsmåter og øvrige fokusområder i strategien

I andre innspill til arbeidsmåter for god helse og livskvalitet trekkes det frem at kapittelet om arbeidsmåter, fremstår løsrevet fra de tidligere kapitlene i strategien. Det etterspørres tydeligere sammenheng mellom de utpekte målene, innsatsområdene og arbeidsmåtene. Interne virksomheter viser til at strategien oppgir at «folkehelsearbeidet i Oslo skal kjennetegnes av å være støttende og sosialt rettferdig», men at dette ikke inkluderes i arbeidsmåtene som nevnes.

11 Realisering av strategien

Innspill fra interne virksomheter på realisering

Konkretisering og ansvarsavklaring

Blant innspillene knyttet til realisering av strategien er det et tydelig ønske om konkretisering og strukturering av strategien, slik at den får tydeligere retning. Det etterlyses mer konkrete tiltak i strategien generelt, i tillegg til mer informasjon om ressurser, tidsperspektiv og koordinering. Innenfor dette ønskes det også en kobling mellom strategien og oppfølging i kommunens budsjett. Det pekes på at planen er for omfattende og det nevnes utfordringer knyttet til realisering av den. Noen interne virksomheter uttrykker en bekymring over at det er vanskelig å finne konkrete oppgaver for egen virksomhet. Det stilles også spørsmål til strategiens rolle i Oslo kommune sine plandokumenter, betydningen av åtte års varighet heller enn fire, og hvorvidt strategien har noen forpliktende virkemidler.

Ved videre arbeid med realisering av strategien mener interne virksomheter at det bør utdypes hva folkehelsestrategien betyr i praksis for de ulike virksomhetene. Her poengteres det at kommunens ansatte må bevisstgjøres sitt ansvar opp mot folkehelsestrategien, og at roller og ansvar må avklares og tydeliggjøres.

Kompetanseheving

Det forslås også intern kompetanseheving tilknyttet Oslos folkehelsearbeid. For å realisere strategien vektlegges det at medarbeidere må få tilgang til nye verktøy, samt ny kunnskap og kompetanse. Relevant kompetanse og kunnskap inkluderer både fagkunnskap, regelverk og prosedyrer. For å oppnå dette kan det være nyttig å gjennomføre kompetansekartlegginger, opplæring/videreutdanning, samt ha fokus på temaet i forbindelse med rekrutteringsprosesser. Det bør også være fokus på relasjonell og samarbeidende praksis til ledere og ansatte i bydelene.

Medvirkning og evaluering

Ved videre arbeid med strategien er det et ønske ytterligere medvirkning fra relevante grupper og ansatte i kommunen. Evaluering av strategien vektlegges i innspillene fra interne virksomheter. Det uttrykkes et ønske om at strategien og implementeringen av den justeres ut ifra evaluering, måloppnåelse og andre føringer i løpet av tidsperioden for strategien.

Forslag til virkemidler for å lykkes med realisering av strategien

Noen interne virksomheter understreker at det bør være lett å arbeide i tråd med strategien. Det bør være tydelig og enkelt å finne frem til hva virksomhetene skal gjøre for å nå målene. Eksempelvis etterspør enkelte en kortversjon av strategien, samt en tydeliggjøring av samarbeidsmuligheter. Det foreslås ulike tilnærminger til en kortversjon. For eksempel er det noen som ønsker en kortversjon i starten, noen i slutten og andre ønsker konkrete tiltak som skal

gjøres på slutten av hvert kapittel. Innenfor kortversjonene ønskes det en tydeliggjøring av ansvar og hvordan man skal samarbeide.

Noen interne virksomheter nevner at det er behov for å tydeliggjøre hvordan man har tenkt å følge opp strategien som del av virksomhetsstyring i Oslo kommune, jf. Instruks for virksomhetsstyring. For eksempel, satsningsområdene i strategien er styrende for alle sektorer i kommunen. Strategien bør derfor innarbeides i kommunens virksomhetsstyring og være gjenstand for rapportering igjennom kommunens rapporteringssystemer. Det ønskes i tillegg at det i større grad forankres på et ledelsesnivå i alle sektorer, sånn at man vet at det aktivt jobbes med.

Enkelte bydeler kommer med et ønske om at det presiseres at hver bydel må ha egne konsulenter/folkehelsekoordinatorer til å holde i arbeidet, og at bydelsoverlegen bør ha en rådgivende rolle inn i folkehelsearbeidet. Som tidligere nevnt ønskes det fokus på samarbeid mellom bydelene for å realisere strategien, men det er behov for samkjørte styringsmål.

Livskvalitetsbudsjett

Enkelte av virksomhetene ser også positivt på muligheter for å etablere et livskvalitetsbudsjett. Klimaetaten er en av de interne virksomheter som støtter opp under ideen om å ha et livskvalitetsbudsjett og understreker at de har opplevd at et klimabudsjett har vært et nyttig verktøy for tverrsektorielt arbeid. Dette fordi det bidrar til systematisk oppfølging og fordeling av ansvar. Videre påpeker Klimaetaten at det kan bidra til å styrke tverrsektorielt samarbeid om et tema. Samtidig poengterer de at utformingen og arbeidet med et livskvalitetsbudsjett ikke fremkommer tydelig nok i strategien. Det stilles blant annet spørsmål ved om det skal fungere som et styringssystem for folkehelsestrategien. Ved utredning og eventuell etablering av et livskvalitetsbudsjett bør det vurderes om det er mulig å få med alternativkostnader i et slikt budsjett. Avslutningsvis understreker Klimaetaten at det er viktig å sørge for at et slik budsjett ikke medfører mer rapportering enn nødvendig.

Innspill fra eksterne virksomheter

Konkretisering

Eksterne virksomheter uttrykker et behov for konkretisering av både mål og handlingsplan for realiseringen av strategien. Enkelte foreslår at det utarbeides kommunedelplan for opplæring og aktivitet innen friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet. Det uttrykkes et ønske om at det utarbeides en måltabell slik at kommunens virksomheter og samarbeidspartnere kan forstå hva som bør prioriteres og strategiens hoved- og delmål blir tydeliggjort.

Evaluerings

Det fremheves et ønske om mest mulig evaluering og justering av folkehelsestrategien underveis. Eksterne virksomheter påpeker blant annet nytten av konkrete og målbare aktivitetsmål, evaluering underveis og eventuelle tilpasninger eller justeringer. På denne måten sikres det at mål og indikatorer i større grad oppfylles.

12 Andre innspill til strategien

Innspill fra interne virksomheter

Universelle vs. selektive tiltak

Det er uenighet mellom noen av de interne virksomhetene med hensyn til om de ønsker en vektlegging av universelle tiltak, eller tiltak rettet mot risikogrupper.

Innspill fra eksterne virksomheter

Oslo kommune som arbeidsgiver

Eksterne virksomheter støtter strategiens formulering om at Oslo kommune skal «være en helsefremmende arbeidsgiver med forutsigbare og gode arbeidsforhold». I forlengelse av dette ønsker enkelte eksterne virksomheter et større fokus på tilrettelegging på arbeidsplassen for ansatte med midlertidig og permanent nedsatt funksjonsevne, samt tiltak for at eldre skal stå lengre i jobb

Innspill fra privatpersoner

LHBTQ+ og seksuell helse

Begrepet LHBTQ+ og seksuell helse er ikke nevnt i strategien. Skeive nevnes kun i liten grad. På side 11 i strategien blir gruppen beskrevet som mer utsatt for uhelse. Det oppleves som underlig at skeive ikke blir nevnt videre og at denne gruppen usynliggjøres. Grunnet dette oppleves det at innledningen ikke henger sammen med resten av strategien. Strategien burde ha et avsnitt om LHBTQ+-personer fordi gruppen har særskilte utfordringer.

Samarbeid

Det er ønskelig at kommunen setter fokus på samarbeid med frivilligheten og næringslivet, og samarbeid mellom ulike kontaktpunkt for innbyggere. Medvirkning med innbyggere og andre ble også trukket frem.

Forventninger til Oslo kommune

Det påpekes at virksomhetene har mange planer og strategier de skal rette seg etter, hvilken plass skal folkehelsestrategien ha? Dette kommer ikke tydelig frem. Flere mener det er utydelig hvilke forventninger strategien gir til virksomhetene i Oslo kommune. Det er ønskelig med en mer konkretisering av forventninger til tjenestene/virksomhetene, det praktiske arbeidet, organiseringsformer, samarbeidsformer og innovasjon i folkehelsearbeidet etc.

Språk

Det blir nevnt at strategien kan ha et mer klarspråk, den er tidvis litt tungt å lese, kanskje fordi en del snakkes om på et overordnet nivå. Det kan gi leseren vansker med å forstå innholdet. Det ble stilte spørsmål til om hvem det snakkes om når man bruker ordet skeiv. Det ble understreket viktigheten av å definere begrepet skeiv som LHBTQ+ personer.